

ע"פ 2068/16 - פלוני נ' מדינת ישראל

בבית המשפט העליון בשבתו כבית משפט לערעורים פליליים

ע"פ 2068/16

ע"פ 2197/16

לפני:

כבוד השופט י' עמית

כבוד השופט מ' מזוז

כבוד השופטת ע' ברון

פלוני

המערער בע"פ 2068/16

והמשיב בע"פ 2197/16:

נגד

מדינת ישראל

המשיבה בע"פ 2068/16

והמערער בע"פ 2197/16:

ערעורים על הכרעת הדין מיום 20.12.2015

ועל גזר הדין מיום 31.1.2016 של בית המשפט

המחוזי ירושלים בתפ"ח 043040-10-13

שניתנו על ידי כבוד השופטים י' צבן, ר' כרמל

ור' פרידמן-פלדמן

(11.12.2017)

כ"ג בכסלו

התשע"ח

תאריך הישיבה:

עו"ד יעקב קמר ועו"ד מירב זמיר

המערער בע"פ 2068/16

והמשיב בע"פ 2197/16:

עו"ד חיים שוייצר

המשיבה בע"פ 2068/16

והמערער בע"פ 2197/16:

פסק-דין

השופט י' עמית:

רקע והשתלשלות הדברים

1. ביום חמישי ה-10.10.2013 נעלמה ס', ילידת 1994, חיילת בשירות סדיר, ממשרדה בבסיס

עמוד 1

הצבאי בו שירתה. לאחר חיפוש ברחבי הבסיס, מצאו את ס' כשהיא בוכה בתא השירותים ומסרבת לצאת. על מצבה של ס' העידו מספר עדות ראייה (הערה: מכאן ואילך כל השמות הנזכרים בדו"ח ונועדו לנוחות הקריאה) – אירית, המפקדת הישירה שלה; שירה, קצינת הת"ש שמצאה אותה כשהיא יושבת על האסלה, רועדת, עם הטלפון בין הרגליים; סוזן, קצינת השלישות, שסיפרה כי ס' היתה בהתקף של רעידות וחרדה, ולשאלתה השיבה לה "קיבלתי הודעה, אני יודעת שהיום זה יקרה"; ודליה, קצינה נוספת, אשר סיפרה כי ס' רעדה, היתה מכונסת בתוך עצמה ולא תקשרה. הכל ניסו להרגיע את ס' ולדו"ח אותה אך היא לא הסכימה להוציא מילה.

היתה זו דליה שהצליחה לבסוף להבין מס' כי נפגעה בעבר על ידי אביה. דליה נסעה לתחנת המשטרה ודיווחה על שנודע לה. שתי חוקרות הגיעו לבסיס הצבאי כדי לגבות הודעה מס', אך זו סירבה לשוחח עימן, היא ישבה ובכתה ולא תקשרה עם החוקרות על אף הפצרותיהן.

האירועים המתוארים לעיל פרצו סכר שבסופו של יום הביא להגשת כתב אישום המייחס למערער והמשיב שכנגד שבפנינו (להלן ולשם הנוחות: המערער) שלושה אישומים: האישום הראשון כולל עבירת אינוס וכ-15 עבירות של מעשים מגונים שנעשו על ידי המערער בביתו (להלן: ס' או המתלוננת) כשהייתה בין הגילאים 4 עד 12; האישום השני כולל שלוש עבירות אונוס בתקופה של כשנה לפני הגשת כתב האישום; והאישום השלישי מייחס למערער מעשי התעללות בילדי המשפחה בתקופה של כעשר שנים לפני הגשת כתב האישום.

המערער הורשע בכל אלה (למעט עבירת האינוס באישום הראשון), ועונשו נגזר ל-13 שנות מאסר, מאסר על תנאי ופיצוי למתלוננת בסך 30,000 ש"ח. ערעור המערער שבפנינו נסב על הכרעת הדין וגזר הדין, וערעור המדינה נסב על קולת העונש.

2. נחזור בזמן לאירוע בבסיס. לאחר שלא עלה בידי חוקרות המשטרה לחלץ מס' את סיפורה, נקטה המשטרה יוזמה ושלחה חוקרת בשם עדי לביתה של ס'. השוטרת עדי, שעל גופה היה מכשיר הקלטה סמוי, הוציאה את ס' מביתה באמתלת שווא כי היא מבקשת לשוחח עימה בעניין הקשור לצבא (עדי עמדה בקשר עם סוזן, הקצינה מהבסיס, שהתכתבה עם ס' שעה שהייתה בבית, ודווחה לעדי מתי אפשר לעלות אל ס' הביתה – עמ' 493 לפרוטוקול).

השתיים ישבו על ספסל בגן ציבורי, ובתחילת הדרך הבהירה ס' כי אין בכוונתה לשתף פעולה עם המשטרה והכחישה כי נפגעה מינית. לדבריה "זה לא קשור לאף אחד אז אין סיבה שתתערבו בזה" (ת/11 עמ' 6, 9). עדי המשיכה להפציר בס', ולבסוף עלה בידיה לשכנע אותה להתלוות איתה לתחנת המשטרה, שם פתחה ס' את סגור ליבה וסיפרה על הנעשה בתא המשפחתי. תחילה סיפרה על כך

שהמערער היה מתנהג באופן אלים כלפיה וכלפי שלושת אחיה, אשר כל אחד מהם סובל מבעיות שונות: האחד מאובחן כסובל מפגור שכלי ושווה בפנימיה, ואח ואחות אחרים סובלים מבעיות מסויימות בתחום הניוירו-פסיכולוגי אך לומדים במערכת החינוך הרגילה.

בהמשך סיפרה ס' כי אביה ביצע בה מעשה אינוס כשהיתה בגיל 4 ומעשים מגונים כשהייתה בגיל 7-8 ובהיותה בגיל 12-13. כשהיתה בגיל 16-18 היה לה חבר בשם רונן, לו סיפרה על מעשיו של אביה, ואותו חבר אמר לה שהיא צריכה להתלונן במשטרה. החבר אימץ את ידיה וחיזק את רוחה כך שבכל אותה תקופה בה היו חברים, המערער לא נגע בה.

לאחר שסיימה לספר על גיל 16-18, התקשתה ס' לתאר את ההמשך, וכלשונה "פה אני כבר מעל גיל 18, הבחירות וההחלטה היא שלי אני לא רוצה להתמקד בזה" (שורות 214-216 להודעה). השוטר עדי המשיכה לדבר על ליבה ולהסביר לה כי גם אם אירעו דברים אחרי גיל 18 זו אינה אשמתה. בשלב זה סיפרה ס' כי הגיעה ל"הסכם" עם אביה-המערער, שאם לא יפגע באחיה הוא רשאי לעשות בה מה שהוא רוצה. ניכר מהדברים כי ס' מלקה את עצמה ומאשימה את עצמה ולדבריה "להפוך את זה לחוזה בינינו זה היה רעיון שלי. אני אמרתי לו שבתמורה לזה שלא יפגע בל' ובמ' שיעשה בי מה שהוא רוצה". בהמשך תיארה כי בעקבות אותו "הסכם" שכבה עם אביה 4 פעמים. בפעם האחרונה אביה גמר בתוכה והיא חששה כי נכנסה להריון ושיתפה בחששותיה את אירית המפקדת הישירה שלה, ששלחה אותה לבדיקת הריון שיצאה שלילית. בעקבות אותה אפיזודה דרשה מאביה שיפסיק, ולדבריה "אחרי שהוא שמע שאני כמעט נכנסתי להריון הוא היה בהלם ולא ביקש". אלא שבאותו יום חמישי בו נתגלתה ס' כשהיא בוכה ורועדת בשירותים בבסיס, היא קיבלה מסרון מאביה שבו היה כתוב "תתכונני זה עומד לקרות שוב" או "הלילה זה יקרה" (על משלוח המסרון בנוסח זה או בנוסח דומה אין חולק וגם המערער אישר את הדברים, אך נתן פרשנות אחרת למסרון, כפי שיוסבר בהמשך). משהבינה ס' כי אביה מעוניין להמשיך לקיים עמה יחסים, התמוטטה והסתגרה בשירותים כפי שתואר בפתח הדברים.

3. בתום החקירה במשטרה הציעה החוקרת עדי למתלוננת להתקשר אל אביה ולנסות לחלץ ממנו הודאה. ס' אמרה לאביה בטלפון כי שואלים אותה על אלימות בבית אך היא אינה מספרת כלום, והמערער הציע לה להגיד את מה שיש לה להגיד ושישחררו אותה. ובהמשך:

ס': הם שאלו אם יש משהו בינינו, אני יודעת, אני לא יודעת.

המערער: מה זאת אומרת בינינו? מה זאת אומרת?

ס': לא יודעת. אין לי מושג...

המערער: מה הם רוצים שתגידי דברים שלא היו?

ס': מה שלא... אני לא יודעת מה הם רוצים, אני באמת לא יודעת. אתה יכול לבוא לפה?

ס': הם שואלים אם יש יחסים בינינו וזה.

המערער: מה יש?

ס': יחסים בינינו.

המערער: מה זה בינינו?

ס': בינינו. אם יש אלימות מינית בבית.

המערער: יש אלימות מינית בבית?

ס': אין?

המערער: אז מה הם רוצים שבכוח תגידי דברים?

[...]

ס': אני לא רוצה לספר להם מה קורה בינינו וכל זה.

המערער: מה קורה בינינו? ביני לבינך? מה קורה?

ס': אתה יודע על מה אני מדברת.

המערער: על מה? על זה שאנחנו לא מדברים? שאנחנו בכסח כל הזמן?

ס': לא רק זה.

המערער: אז מה?

ס': (נאנחת) טוב אבא, אני לא יודעת מה להגיד לך.

השיחה שקיימה השוטרת עדי עם ס', שיחה שהוקלטה, התניעה את ההליך הפלילי המונח כעת על שולחננו. אקדים ואומר, כי המקרה שבפנינו קשה מבחינה אנושית, אך אינו סבוך כלל מבחינה עובדתית-ראייתית, באשר הרשעתו של המערער אינה מבוססת אך על עדותה של ס', כפי שקורה לא

אחת בעבירות מין במשפחה, אלא על שורה ארוכה של ראיות המחזקות ומסייעות לביסוס סיפורה של ס'.

אסקור בקצרה את התשתית הראייתית שבפנינו.

התשתית הראייתית בבסיס הרשעתו של המערער

4. הודעות והודאות המערער: בחקירתו הראשונה מיום 12.10.2013 הכחיש המערער כי ביצע עבירות מין בס', אך אישר כי היכה את ילדיו "בידיים ובטוסיק" אבל אף פעם לא היכה אותם בפנים. המערער גם הודה כי מידי פעם היה מקלל את הבת ל', ואיים עליה שאם היא תמשיך בהתנהגותה הוא יוציא אותה מהבית. המערער אישר כי ס' הזהירה אותו בשנים האחרונות שהיא תקרא למשטרה אם הוא ימשיך להשתולל בבית, וכאשר ס' זומנה ללשכת הרווחה (מקרה עליו אעמוד בהמשך), הזהיר אותה כי עליה להיזהר בלשונה ולחשוב פעמיים לפני שהיא עונה.

כאשר נשאל המערער אם פחד מאביו של רונן, החבר של ס' באותה תקופה, השיב "למה [...] מה קשור, למה אני שכבתי עם הבת שלי בתקופה הזו בכלל"? דומה כי לפנינו פליטת פה של המערער, אשר מתיישבת עם סיפורה של ס' כי בתקופה שבה הייתה חברה של רונן אביה לא פגע בה מינית.

באותה הודעה סיפר המערער כי אכן יש הזדמנויות רבות שהוא וס' נמצאים לבד בבית - "זה יוצא אחת לשבוע". נקדים ונספר, כי בעדותו בבית המשפט חזר בו המערער ושלל מכל וכל את האפשרות כי נותר לבדו אי פעם עם ס' בבית.

5. בחקירתו השניה מיום 14.10.2013 כבר הודה המערער כי בשנת 2002, כאשר ס' היתה כבת 8, היו שתי סיטואציות שבהן התחכך בה בעודם לבושים, ואף הגיע לסיפוק מיני. כן סיפר על אירוע נוסף שאירע בשנת 1999, שבו שפשף את איבר מינו באיבר מינה אך ללא חדירה והגיע לפורקן. אקדים ואומר, כי הודאה זו של המערער מתיישבת עם הזכרון של ס' כי אביה אנס אותה כאשר היתה כבת 4. בחקירתה בבית המשפט ס' היתה נכונה לאשר כי יתכן והזכרון שלה אודות חדירה לאיבר מינה בגיל זה שגוי, ואכן המערער זוכה מהאישום שייחס לו אינוס בגיל זה.

המערער נזכר כי באירוע נוסף משנת 2003, כאשר ס' היתה בת 9, היא ישבה עליו והוא כמעט הגיע לפורקן ואז נכנס להתקלח כדי להירגע, וכי באירוע זה "הרגשתי שהיא מבינה". לאורך חקירתו עמד על כך שהאירוע האחרון היה בשנת 2003, וכי בעשר השנים האחרונות הפסיק ולא ביצע

בס' עבירות מין נוספות. לדבריו, בין השנים 1999-2003, כאשר ס' היתה בגיל 5-9, הוא הגיע עמה לפורקן מיני פעם בשלושה-ארבעה חודשים, סך הכל להערכתו בין 10-15 פעמים, וכלשונו: "אני יודע שזה היה כל כמה חודשים. אם תעשה את הסטטיסטיקה של כמה חודשים, זה יכול להיות 4 פעמים בשנה או 3 פעמים בשנה. באותם רגעים נכנס בי שד, לא יודע מה נכנס בי בראש המטומטם שלי".

המערער נשאל שוב על מעשי האלימות שייחסה לו ס'. לדבריו היה מדובר בסיטואציות נדירות, אך הודה כי קילל והעליב את ילדיו פעמים רבות. "היה הרבה העלבות, העלבתי אותם המון [...] יכול להיות שזה היה אפילו פעם ביום, יכול להיות שזה היה פעם ביומיים, יכול להיות שזה גם פעמיים ביום, זה היה בתדירות של אבא מטומטם [...] היה לי קל להוציא את זה ככה. הם לא ילדים קלים". המערער אישר כי הוא חושב שהתנהגותו פגעה בילדים באופן משמעותי מבחינה נפשית, ואישר כי היו מקרים בהם הילדה ל' איימה עליו שאם הוא ימשיך להרביץ לה היא תתלונן עליו במשטרה.

בחקירה זו גם אישר המערער כי שלח לס' מסרון ביום בו היא התמוטטה, אך לטענתו התכוון שהיא צריכה להתכונן באותו ערב שהוא יצטרף אליה לנהיגה בחשיכה כמלווה בהיותה נהגת צעירה. לדבריו, מחק את המסרון. גם בחקירה זו אישר שהיו "אלף ואחת הזדמנויות" בהן היה עם ס' לבד.

בחקירתו השלישית למחרת היום נסוג המערער באופן חלקי מהודאתו, וטען כי החקירה הקודמת הלחיצה אותו וכי הודה בדברים שלא עשה. לדבריו היו רק שני אירועים מיניים, התחככות בעירום בשנת 1999 והתחככות עם בגדים בשנת 2002.

6. העימות: בין ס' לבין אביה נערך גם עימות, במהלכו המערער הכחיש את המיוחס לו. במהלך העימות המערער בכה, וס' הטיחה בו "אני לא יכולה לסלוח לך ואני לא יכולה להסתכל עליך". המערער הגיב: "ס', אני הייתי לפני כמה חודשים וחדרתי אלייך? את מוכנה להגיד לי בעיניים שכן או בעשור האחרון?". על כך ס' משיבה לו: "כן".

7. עדותה של ס' בבית המשפט: בעדותה סיפרה ס' כי האוירה בבית היתה תמיד מתוחה ועצבנית. אביה היה מרביץ לאח א' עם חגורות, מכות על הישבן, סטירות, אגרופים, בעיטות, אך האלימות הפיזית הייתה כמעט נחלת העבר - לא' הוא הרביץ עד בערך גיל 11, לה הרביץ עד גיל 5, לאחותה ל' עד גיל 7 ולאח מ' לא היה מרביץ הרבה. עם זאת, האלימות הרגשית והנפשית נמשכה לכל אורך השנים, ובאה לידי ביטוי בקללות בנוסח "מטומטמת, זונה, שרמוטה", או באיומים על אחותה שישים אותה בבית משוגעים. ס' תיארה גם את הצדדים החיוביים באביה כמי שהיה מעורב בבית, עבד, עשה קניות, הכין אוכל, סידר לה עבודה במקום עבודתו, הלך למסיבות בבית הספר, הגיע למסיבת סיום הטירונות שלה, שילם את כל החשבונות, עזר לה לממן את לימודי הנהיגה ועוד.

בהמשך עדותה תיארה ס' את האירועים המיניים, ונביא אך חלק מהדברים: "בגיל 11, אני זוכרת שהוא נגע בי, הוא היה אומר לי כל מיני דברים בשפה מלוכלכת, כמו כלבה או דברים כאלה. הוא היה מלטף אותי הרבה והיה נוגע בחזה שלי... אני זוכרת מעל הבגדים [...] לא הבנתי כל כך מה קורה, אני פחדתי לשאול". לדבריה בערך בגיל 12 התחילה להבין ו"אני זוכרת בפלשבקים שהוא היה נוגע בי והיה עוד מקרה אחד של חדירה, וזהו [...] בערך בגיל 12, כשכבר הבנתי מה קורה, עדיין נשאר בי אותו פחד של מה הוא יעשה לי, ואם הוא ירביץ לי, ואם הוא יאשים אותי, ופחדתי לספר. אז נתתי לו לעשות מה שהוא רוצה". לדבריה, המערער היה מסתובב בקיץ עם תחתונים בבית, וכשהייתי בגיל 13 ביקש ממנה לגעת באיבר מינו "אני זוכרת שהוא ביקש כמה פעמים כשהייתי בת 13, והבנתי שזה לא בסדר, אבל פחדתי להגיד משהו, פחדתי לתת לו לראות שאני פוחדת [...] שהוא יאשים אותי, שאני אצא לא בסדר... שהוא שוב יתחרפן ויקבל איזה התקף זעם על אמא שלי". כאשר נאמר לה שאביה הודה שביצע בה כ-15 מעשים מגונים, בעוד שהיא זוכרת רק כארבעה מקרים, השיבה שאינה זוכרת והיא מספרת רק מה שהיא זוכרת.

8. עוד סיפרה ס' בעדותה כי אחרי שנפרדה מהחבר רונן, אביה ניסה לגעת בה ואמר לה שאין מי שיגן עליה. היא איימה עליו שתפנה למשטרה והוא איים שיפגע באחיה. לדבריה חששה שהוא יתעלל או ירביץ לאחים שלה, ובמיוחד לאח מ' אשר נמצא על הרצף האוטיסטי, ואז אמרה לו "אז בוא, בוא נסכים שאתה עושה לי מה שאתה רוצה, בתנאי שאתה לא, לא נוגע במ' ול', לא מרביץ להם, לא מתקרב אליהם. מבחינתי אתה מתפקד כאבא. והוא הסכים". לדבריה התקיימו בעקבות זאת ארבעה מגעים מיניים בחדר ההורים "שכבנו [...] אני לא זוכרת הרבה. הוא פשוט הוריד את הבגדים, הורדתי את הבגדים [...] אני לא רוצה לדבר על זה [...] זה קשה מדי [...] הוא היה מאוד אלים, הוא לא נתן לי כמעט אופציה של לזוז יותר מידי, הוא כנראה פחד שאני אתנגד. הוא ראה שאני בוכה [...] שעד היום אני מרגישה שזאת אשמתי. כי הסכמתי, כי נתתי לו לעשות מה שהוא רוצה, ונתתי למצב הזה להגיע לאן שהוא הגיע, והבן אדם היחיד שיכולתי לפנות אליו בביקורת היה אני עצמי". ס' לא זכרה באיזה יום היה האירוע המיני הראשון עם חדירה, אך לדבריה זה היה בתקופה שהיא המתונה לגיוס לצבא.

המקרה השני אירע בתקופת הטירונון "אני זוכרת שזה היה עם חדירה, אני כמעט לא זוכרת איך זה בדיוק התנהל, כי הייתי, באותם חודשים הייתי באיזשהו ניתוק רגשי מכל מה שקורה סביבי [...] ניסיתי לא לחשוב יותר מדי על מה שקורה, ואני זוכרת שזה פשוט היה עם חדירה, וזה גם, רק שהיה מלווה באליומות מסוימת [...] הוא ממש ריתק אותי כאילו, למיטה, לא יכולתי לזוז [...] באותה פעם הבנתי שאם זה הולך להימשך ככה, אז אני פשוט אהיה חייבת למחוק את כל מה שקורה לי מהזיכרון, ופשוט לנתק את עצמי רגשית מכל המצב".

9. ס' אישרה שאינה יכולה לנקוב במדויק במועדים של שני המקרים הנוספים, והסניגור הטיח בה

שוב ושוב כי היא אינה מוסרת פרטים על ארבעה מקרי אונס שונים. בהכרעת הדין נמסר כי ס' עמדה על דוכן העדים זמן מה כשהיא שותקת ואינה מסוגלת לדבר, ולאחר שהוכרזה הפסקה וס' חזרה לדוכן העדים, אמרה:

"כשאני נזכרת בדברים האלה אני נכנסת לחרדה מאוד מאוד גדולה כי מפחיד אותי להיזכר בזה, וגם כשהיה קורה הייתי נכנסת למן מצב של ניתוק. אני לא יכולה לספר את הכל, אני יכולה לנסות לספר, אני יכולה לנסות להיזכר, אבל גם כשאני נזכרת זה בהמון המון פחד וברוב הפעמים שאני כן נזכרת בזה אני בחרדה מאוד מאוד גדולה, שאני גם לא זוכרת מה קורה לי בזמן החרדה כי אני פשוט במין טראנס כזה עד שאני מתעלפת [...] אני זוכרת שכל הפעמים עצמם היו עם חדירה שזה היה אונס, לא הסתכלתי על הפנים שלו, עצמתי עיניים, אני זוכרת שהייתי בוכה, אני חושבת שהייתי מורידה את המכנסיים ואת התחתונים [...] פשוט לא הייתי מסתכלת עליו. פשוט רציתי לשכוח, רציתי לשכוח הכל, רציתי שזה יהיה, שזה יעבור ויגמר, כמו סיוט, פשוט לשכוח מזה".

10. בהמשך תיארה ס' את האירוע השלישי. לדבריה הדבר אירע בחדר ההורים בשעות הערב בחודש פברואר או מרץ "היה מאוד ברוטלי" ואביה גמר בחוץ. בהמשך הבהירה כי ייתכן שהדברים אירעו מעט אחרי ינואר מכיוון שהיא זוכרת שהם קרו לאחר מטווחים שעברה בצבא. משהוטח בה כי במשטרה אמרה שזה היה בחודש אפריל, השיבה כי ייתכן שהתבלבלה, שכן בחודש אפריל קיימה יחס מין מרצון עם מישהו אחר. כן הוסיפה: "אני לא זוכרת את הימים כפרטים כאילו יום יום לזכור אותם בפירוט, אני זוכרת את הכל כמו גוש אחד גדול, מבחינתי השנה הזאת זה גוש אחד גדול".

האירוע הרביעי היה לדבריה בחופש הגדול בחודש יולי 2013. המערער והיא היו לבד בדירה כי אמה הייתה מן הסתם בעבודה ואחיה בקייטנה: "הוא ישן, ואז כשהוא קם, אז הוא פשוט קרא לי, והוא הלך לחדר [...] אני באתי אחריו [...] פשוט התפשטתי [...] כי ידעתי שזה מה שהוא רוצה. הוא היה ערום כבר [...] בסופו של דבר, הוא פשוט גמר בפנים, ואני פחדתי...". לדבריה, אביה צפה בטלוויזיה "היד שלו היתה בתוך המכנס, בתוך כאילו איבר המין שלו. הוא היה עושה את זה הרבה, הוא היה נרדם ככה, הוא פשוט אמר בואי ותגעי בי. אני לא זוכרת מה קרה בין לבין, אבל הדבר הבא שאני זוכרת זה שהיינו כבר בחדר וזה היה מאוד ברוטלי [...] אני זוכרת ממש את הרעש של הדפיקות של המיטה בקיר".

11. מאחר שהמחזור החודשי לא הופיע לאחר המקרה הרביעי, חששה ס' שנכנסה להריון. המפקדת שלה אירית הפנתה אותה למהו"ת (מרכז התמודדות ותמיכה שצה"ל מעמיד לחיילות ולחיילים בשירות חובה ואשר נותן סיוע וטיפול תוך שמירה על דיסקרטיות - י"ע) והרגיעה אותה כי הבדיקות במרכז נעשות בעילום שם והיא אינה חייבת לספר דבר. היא סיפרה לאביה כי היא חוששת

שהיא בהריון, והוא הגיב בפחד ולא ניסה לגעת בה שוב. בגלל החשש מהריון שיתפה גם אחרים על אודות המעשים של אביה.

אחרי שהלכה ס' למהו"ת לערוך בדיקת הריון, התקשרו אליה מלשכת הרווחה וביקשו שתבוא לשיחה מאחר שיש חשד שהאחים שלה סובלים מהזנחה. היא סיפרה על כך לאמה וזו סיפרה לאביה, שהתקשר אליה, הזהיר אותה שלא תענה לרווחה על שום דבר, שתיזהר במה שהיא אומרת "שלא תפילי אותנו, שלא תביאי למצב שיקחו מאיתנו את ל' ואת מ'".

בלשכת הרווחה נשאלה ס' על אודות האחים שלה ועל הקשר ביניהם להוריה, ואם אביה פגע בה מינית, והיא השיבה בשלילה. בהמשך התקשרה אליה עובדת של הרווחה בשם נעמה, ואמרה שיש חשד שאביה מתעלל בה או באחים שלה מינית, והיא השיבה בתוקפנות שלא קורה כלום ושיעזבו אותה בשקט. לדבריה, חשדה שהמפקדת שלה אירית, בפניה חשפה את סודה, היא שדיווחה לרווחה.

12. לדברי ס', היא חוותה קושי גדול בעימות שנערך במשטרה בינה לבין אביה. בעימות הוא הודה במעשים מגונים אך לא באונס, והטיח בה שהיא מנסה להתנקם בו. לדבריה היא חשה תחושת אשמה: "אני נתתי לזה לקרות. בסופו של דבר הידיעה שאני הולכת עכשיו, לא יודעת, להכניס בן אדם לכלא אולי, זו תחושה של, של אחריות שהיא מאוד מאוד כבדה. כשיצאתי מהעימות פשוט אמרתי, אני עושה את זה באמת כדי שהוא יקבל טיפול, ושם, אם הוא יקבל טיפול וזה לא יחזור על עצמו, אז השגתי את מה שרציתי, וזה גם למה החלטתי לבוא להעיד".

13. עוד סיפרה ס' בעדותה בבית המשפט כי בגיל 13 פיתחה הפרעות אכילה, הייתה בדיכאון, מיעטה לתקשר עם אנשים, סבלה מכאבי ראש ולקחה משככי כאבים. היו לה גם מספר ניסיונות אובדניים: בגיל 15 ניסתה לקחת כדורים, בהמשך חתכה את עצמה וכמעט קפצה מבניין. לדבריה, היא קיוותה שבגלל רזונה אביה יגעל ממנה והגיעה עד למשקל של קרוב ל-40 ק"ג. המחנכת העירה לה כי ירדה במשקל אך לא דיווחה על כך להורים. אמה לא ידעה שהיא לוקחת כדורים ולא ראתה את החתכים שעשתה לעצמה. שנים מאוחר יותר כאשר נפרדה מהחבר רונן, ניסתה להתאבד. תחילה רצתה לקפוץ מגג ומאוחר יותר חתכה את עצמה.

14. היום (ת/5): החל מחודש יולי 2013 החלה ס' לכתוב מעין יומן אישי. ביום 15.9.2013 כתבה ביומן דברים המתייחסים לאביה, מבלי להזכיר את שמו, על כך שהוא מפגין כלפיה כוחניות וחוסר צדק, וכן כתבה על מצבה. ביום 1.10.2013 כתבה שלא בכל יום ילדה בת 4 נאנסת. היא תיארה ילדה פגועה; שהיא מפוחדת וחרדה ו"שקועה בחרא של החיים"; כי סבלה מאנורקסיה למרות שקשה לה להודות בזה; כי גופה חבול ומלא בחתכים, כוויות וצללקות; כי אינה רוצה להיות בחברת אנשים שיאכזבו

אותה כל הזמן אחרי כל מה שעברה עם ההורים שלה; וכי בעתיד לא תתעלל בילדיה "אני לא אאנוס אותם ואגיד להם שהם טעות וחבל שנולדו". ביום 10.10.2013, הוא היום בו נמצאה בשירותים בבסיס, כתבה ס' ביומן כי המשטרה כבר יודעת על זה ואין מה לעשות.

15. המכתב (ת/3): מכתב בכתב ידה של ס' בשפה האנגלית, שאינו נושא תאריך, ושאותו שלחה אל המפקדת שלה בטירונות. בפתח המכתב כתבה ס' שהיא סובלת כבר שנים; כי נאנסה על ידי אבא בגיל 4, ושזהו הסוד הגדול; כי בחצי השנה האחרונה אביה השתפר והפחית את העלבונות והפגיעות; כי אין לה כיצד להוכיח את האירועים; כי היא אינה יכולה לדווח ולהרוס את המשפחה, שהיא אינה רוצה להיות המפלצת שמזיקה למשפחה. עוד נכתב במכתב כי שוטר צבאי נטפל אל ס' בשירותים והוריד לה את החולצה ונגע בה, אך היא לא דיווחה מרוב פחד. ס' כותבת כי כאשר היא הולכת ברחובות בלילה היא נתקפת בפניקה שמישהו פתאום יתפוס אותה ויטריד אותה מינית או יכה אותה או שהיא תיאנס שוב. לבסוף, ס' ביקשה מהמפקדת שלה שלא תדווח ותשמור על סודותיה, ומודה לה שהייתה שם בשבילה לא רק כמפקדת, ועל כך שנתנה לה תמיכה.

16. המכתב השרוף: סיפרנו כי לשכת הרווחה פנתה אל ס'. הדבר קרה לאחר שפלוגת מצאה סמוך לביתה של ס' מכתב הכולל מספר עמודים בכתב ידה, שבו מגוללת ס' את סיפורה. המכתב נשרף אך חלקים ממנו נותרו, ואותה פלוגת הגיעה למסקנה כי מדובר בס' ופנתה ללשכת הרווחה, שזימנה כאמור את המתלוננת.

בעקבות בקשה שהגיש בא כוח המערער להורות למשרד הרווחה להמציא את תיק המשפחה, ניתנה החלטת בית המשפט מיום 19.10.2015 ממנה עולה כי בית המשפט עיין בתיק, שרובו-ככולו מוקדש לבן אשר סובל מפיגור שכלי ושווה בפנימיה. בקלסר המשפחתי לא נמצא מסמך רלבנטי לאישום, אך בתיק נמצא מסמך מיום 25.8.2013 שנערך על ידי עובדת סוציאלית. במכתב מדווח כי פלוגת מצאה בחצר בניין מכתב של 7 עמודים שחציו שרוף, ובחלקי הדפים שנותרו יש תיאור קשה של נערה החווה התעללות ואונס מתמשך על ידי אביה ואשר ניסתה להתאבד מספר פעמים. אותה פלוגת סברה כי מדובר בס' ומסרה לעובדת הסוציאלית את שבעת הדפים השרופים-למחצה. בשולי המכתב נרשמה הערה בכתב יד, שנרשמה כנראה על-ידי מאן דהוא מלשכת הרווחה: "איך פלוגת יודעת שכתב היד של ס'?".

בעקבות דיווח זה זומנה ס' לשיחה בלשכת הרווחה ביום 28.8.2013. בתרשומת שנערכה בעקבות אותה שיחה נכתב כי ס' שוללת פגיעה באחים או אלימות בין האחים ו"אין שום נגיעה פיזית בין גורמים במשפחה". בהמשך נרשם כי לשכת הרווחה קיימה התייעצות ביום 12.9.2013 עם המשטרה, כי יש לדבר עם הנערה ולחשוף בפניה כי לרווחה ידוע שהיא עוברת משהו ולעודד אותה לספר.

המכתב השרוף לא הועבר למשטרה מלשכת הרווחה גם לאחר מעצרו של המערער. בית המשפט אפשר לצדדים לעיין במכתב השרוף וברישומים המתוארים לעיל, אך הורה על מחיקת פרטי הזהוי של פלונית שמצאה את המכתב.

17. עדותה של טופז: טופז הכירה את ס' מגיל 13 באמצעות אתר התכתבויות באינטרנט. היא סיפרה כי ס' כתבה יצירה שתוכנה הוא התעללות מינית שחוותה, ובסוף היצירה "היא כתבה את המילה אבא בסוף שעליו מדברת היצירה מבחינתם ושם היא כתבה שהוא נגע בה" (עמ' 582 לפרוטוקול). זכור לטופז כי האירוע המיני שס' התייחסה אליו היה משהו שקרה לה בגיל 4. בשעתו ניסתה לשוחח עם ס' על היצירה שכתבה, אך ס' סירבה לשתף אותה. לדבריה, ס' סיפרה לה שהיא חותכת ורידים, ובגיל 15 לערך נפגשו פעם ראשונה אחרי למעלה משנה של התכתבות ביניהן. היא התרשמה כי ס' היתה רזה מאוד, עור ועצמות, ולא רצתה לדבר. הן נפגשו עוד מספר פעמים אבל אחר כך היה נתק של כשנתיים, ביוזמתה של טופז, שחששה כי ס' מפתחת אובססיה כלפיה (שם, עמ' 594).

כאשר טופז התגייסה לצבא חודש הקשר בין השניים. הן נפגשו בסביבות אפריל 2013 ואז ס' סיפרה לה את הסיפור במלואו, סיפרה שעברה התעללות מצד אביה, ולשאלתה אם "זה היה בצורה מלאה", השיבה בחיוב. ס' אמרה לה כי לפני שהתגייסה חזר הסיפור של יחסי מין עם אביה, שהוא איים עליה, אמרה משהו שהיא כמו שפחת מין, אך כאשר היה לה חבר הרגישה יותר מוגנת. טופז תיארה כי ס' סיפרה את הדברים כשהיא "מאוד אפטיית כזאת" (עמ' 557 לפרוטוקול) "היא פשוט דיברה בצורה מאוד מונוטונית...כאילו זה לא נוגע אליה" (שם, עמ' 556).

לאחר שחודש הקשר ביניהן, פעם בשבוע-שבועיים הייתה בין השניים שיחה של מסרונים או בטלפון (עמ' 574 לפרוטוקול). ידוע לטופז כי ס' פתחה את הדברים מול המפקדים שלה, וזאת לאחר שטופז יעצה לה לספר על כך למישהו מהצבא מתוך מחשבה שמכאן זה יעבור הלאה לאור חובת הדיווח שחלה על מפקדיה של ס'. עוד סיפרה טופז כי ס' סיפרה לה שאינה יודעת אם נכנסה להריון מאביה או ממישהו אחר. טופז הציעה לה להתלונן במשטרה אך ס' השיבה לה שזה יפרק את המשפחה שלה, ס' הייתה מאוד היסטרית בגלל החשש שהיא בהריון, וזה היה המפגש האחרון שלהן. ס' אמרה לה שאביה אמר שאם היא לא תספר לאף אחד הוא יהיה בסדר עם כל המשפחה, ואמר לה שאחרי הצבא היא תטוס לחו"ל ולא תראה אותו יותר "והיא סיפרה שזה קורה עכשיו על בסיס די קבוע, היא סיפרה שבזמן שהיה לה חבר אז כאילו היא הרגישה יותר מוגנת". לדבריה, לפני שס' החלה לספר לה, היא השביעה אותה שלא לספר לאף אחד כי פחדה שזה יפגע במשפחתה.

18. תכתובת הווטסאפ בין טופז לס': כאמור, טופז וס' החליפו ביניהן מסרונים במהלך שנת 2013 (ת/1, נ/4). התכתובות בין השניים ארוכות, ונביא אך מקצת הדברים.

ביום 7.8.2013 ס' כתבה לטופז "האם סיפרתי לך על אבא שלי פעם?" ובהמשך הוסיפה שזה עמוק ומזעזע יותר ממה שסיפרה לה בעבר; כי היו כמה פעמים לאורך השנים, בעיקר בגילאים מוקדמים עד גיל 8; כי אביה הפסיק עם המכות כמעט לגמרי אבל לא עם הצעקות והקללות; כי העניינים הסתבכו מאז שנפרדה מרונן, ואז התרסקה מכיוון שלא היה מי שיגן עליה; כי בשנה שעברה הוא עשה איתה הסכם-חווה ובתמורה לזה שהוא ישנה את ההתנהגות שלו בבית ויניח למשפחה היא צריכה לשכב איתו כל פעם שהוא רוצה, מתי שהוא רוצה - "זה או אני או על חשבון המשפחה שלי" ו"נתתי את הרשות שלי לכל מה שהוא עשה לי [...] אם אני אסגיר אותו המשפחה שלי מתפרקת". בהמשך כתבה ס' שאמה מודעת לכך שהמערער עושה לה דברים ולפגיעות בשאר האחים, וכי ס' היא היחידה שהוא אנס. כעבור שתיים השנים המשיכו בתכתובת הווסטאפ, וס' שאלה את טופז אם מחקה את השיחה הקודמת וזו השיבה לה בחיוב (על אף שלא עשתה כן). השתיים דנו באפשרות שס' בהריון בעקבות האירוע האחרון.

בהתכתבות אחרת, ס' כתבה לטופז שהיא מתכוונת להגיד לאביה להפסיק ולאיים עליו בפנייה למשטרה, וטופז מצידה הפצירה בה, על פני רצף של תכתובות, להגיש תלונה, ואפילו רמזה שהיא עצמה תפנה למשטרה. ס' השיבה שזה יהרוס את המשפחה, שהיא תכחיש כל שטופז תספר, ותנתק איתה קשר. טופז המשיכה לייעץ לס' והפצירה בה לחשוף את הדברים.

במוצג נ/4 אנו מוצאים תכתובות ווסטאפ נוספות שהתנהלו בין השתיים. בתכתובות מיום 27.8.2013 ס' סיפרה לטופז כי קיבלה שיחה הזויה מלשכת הרווחה על כך שרוצים לדבר איתה, והיא מאוד מוטרדת ולא יודעת אם ללכת. טופז עודדה אותה ללכת, וכתבה שאם לא תלך יהיה יותר גרוע, כי מבחינת לשכת הרווחה יש לס' מה להסתיר.

19. עדותו של רונן: רונן היה חבר של ס' בכיתות י' עד י"ב. השניים קיימו יחסי מין והוא שמע מפיה שאביה מרביץ ומציק לאחיה. בחלוף כשנה סיפרה לו ס' כי אביה אנס אותה כשהיתה בת 4.

רונן נחקר במשטרה לאחר ששמו הוזכר על ידי ס'. בתחילה סירב לדבר מאחר שהבטיח בשעתו לס' שלא לגלות דבר לאיש. לדבריו, הוא עצמו לא ראה התעללות בבית, התרשם מקשר טוב של ס' עם כל בני המשפחה, וכי "כשהיא הייתה מדברת עם אבא שלה זה היה במשפטים קצרים בשיחה קצרה פה שתי מילים פה שלוש מילים" (עמ' 431 לפרוטוקול).

20. עדותו של יורם: הנ"ל הכיר את ס' כשהיתה בת 13 באמצעות ידידה משותפת. מספר שבועות לאחר שהכירו סיפרה לו כי בערך בגיל 4 עברה אונס מצד אביה, כי אביה הוא אדם אגרסיבי, וכי במהלך השנים היו לה תנודות במצב הרוח, דיכאונות והפרעות אכילה. עוד סיפרה לו כי בגיל 14 היו

לה מחשבות אובדניות.

21. עדותה של המפקדת אירית: לדברי אירית, ס' היתה חיילת ממושמעת שקיבלה אישור ת"ש להגיע לבסיס בשעה 09:30 בבוקר בשל המרחק ממקום מגוריה לבסיס. ס' רמזה לה פעם במסרון שהיא אינה מסתדרת עם אביה. בחודש יולי 2013 חשפה ס' בפניה שהיא חוששת שהיא בהריון, אך היא לא יודעת אם זה מהחבר לשעבר שלה או מאביה. אז סיפרה לה לראשונה שאביה פוגע בה, וכאשר שאלה אותה מתי הייתה הפעם הראשונה השיבה ס' שבגיל 4 והיא לא כל כך זוכרת. עוד סיפרה לה ס' שהיא הסכימה שאביה יעשה בה מה שהוא רוצה כל עוד הוא אינו נוגע באחיה. אירית הבטיחה לה שלא תספר לאף אחד, כי ס' פחדה שאם הדברים יתגלו המשפחה תתפרק ואמא שלה לא תצליח להתמודד עם האסון.

אירית פנתה לשירה, קצינת ת"ש, וסיפרה לה, והסבירה כי עשתה כן למרות הבטחתה לס' שלא לספר לאחרים, מאחר ש"אני גם לא חושבת שזה גם מתוקף תפקידי ומתוקף זה שגם אני ילדה". בעצה אחת עם שירה, היא הפנתה את ס' למרכז מהו"ת לעשות בדיקת הריון.

22. תכתובות הווטסאפ בין ס' לאירית (ת/4): בהתכתבות בין השניים כתבה ס': "את זוכרת שסיפרתי לך לראשונה על ההסכם שהיה לי איתו בתמורה לזה שהוא מפסיק להציק לאחים שלי אני נותנת לו לעשות לי מה שהוא רוצה, ואז פחדתי שנכנסתי להריון ו[...] אימתי [עליו] והוא באמת לא נגע בי מאז. בהתחלה הוא רק התעלם ממני וזה היה בסדר נסבל אחרי זה הוא התחיל לריב איתי [...]". ס' תיארה אפיזודה שבה אביה התרגז "הוא אמר שאם אני אמשיך להתנהג ככה, הוא ידאג שכל המשפחה תדע שאני הולכת ושוכבת עם גברים אחרים. שהוא יזין אותי עד שאני אדמם ולא אוכל ללכת ויעיף אותי קיבינימט. בינתיים הוא התחיל להציק לאחים שלי שוב [...] ואז גם התקבלה פנייה ראשונה מלשכת הרווחה לידנו [...] הוא פתאום התחיל להיות נחמד[...]. רצה לדבר איתי ולוודא שאני לא אספר כלום [...]".

23. עדותה של דליה: בעת האירועים דליה הייתה קצינה בדרגת רס"ן, שלא הכירה את ס' לפני כן, אך מתוקף תפקידה נקראה לסייע ביום 10.10.2013, עת הסתגרה ס' בתא השירותים. היא ראתה כי ס' בוכה ורועדת, ומשלא הצליחה לדובב אותה הציעה לס' לרשום על דף, וס' כתבה משהו בנוסח "זה אסור לי לספר. אם אני אספר הוא יפגע בהם" (דף הנייר לא נשמר - י"ע). דליה ניסתה לברר במי מדובר, וס' המשיכה לכתוב. בשלב מסוים אמרה לה ס' שיש לה הסכם אתו שהיא נותנת לו לגעת בה והוא לא פוגע באחים שלה. ס' גם ציינה שקרה משהו בגיל 4. מתוך השיחה איתה הבינה דליה כי ס' חוששת שמשהו יקרה באותו היום.

עוד ספרה דליה כי שוחחה עם סוזן, וזו ספרה לה שס' עשתה בדיקת הריון לפני כחודשיים וחשבה שהיא בהריון מאביה (עמ' 211 לפרוטוקול). דליה פנתה למשטרה ולער"ן ולתחנת המשטרה, והמשטרה הגיעה לבסיס. ס' לא הסכימה לדבר עם השוטרים ובשלב מסוים התעלפה וקיבלה עירוי.

24. עדותה של סוזן: סוזן היא קצינה בבסיס בו שירתה ס'. אירית סיפרה לסוזן כי בעקבות בדיקת ההריון במהו"ת ס' התוודעה בפניה כי החשד להריון הוא מאביה. סוזן קיימה התייעצות עם אירית ועם שירה קצינת הת"ש מבלי שס' ידעה על כך שהיא יודעת, מאחר שהיה חשוב כי ס' תשמור על יחסי האמון בינה לבין אירית. סוזן אף פנתה לפרקליטות הצבאית לשאול מה היא אמורה לעשות, לאחר שנתברר כי ס' מסרבת בתוקף לספר ולשתף פעולה. בשלב מסוים נאמר לסוזן כי ס' דיווחה שמאז שאביה יודע שיש חשד להריון הוא הבטיח לה שזה לא יקרה.

ביום האירוע בו הסתגרה ס' בשירותים, סוזן הפצירה בה שתפתח את הדלת. לבסוף ס' פתחה את הדלת והיא ראתה אותה יושבת על המכסה של השירותים עם הטלפון ביד "היא הייתה בהתקף ממש של רעידות או חרדה" ולשאלתה השיבה "אני נמצאת בסכנה [...] זה קרה לי כבר" (עמ' 491 לפרוטוקול), ולשאלתה השיבה כי מחקה את ההודעה בטלפון הנייד. סוזן לקחה את ס' למשרד, המשטרה הוזמנה אך ס' סירבה לדבר ולשתף פעולה עם השוטרים שניסו לדובבה.

סוזן סיפרה כי "תפסה פיקוד" על ס', חיפשה באמצעות הצבא דירה עבורה, ובהמשך שמעה ישירות מפי ס' על הקורות אותה עם אביה. לדבריה, כאשר ס' התגוררה בדירה שהצבא העמיד לרשותה, היה צורך לאשפז אותה עקב ניסיון אובדני שביצעה כשלושה שבועות לאחר חשיפת הפרשה. עוד סיפרה העדה כי מאז שהדברים נחשפו, ס' רזתה בצורה קיצונית, ופעמיים סוזן נאלצה להזמין אמבולנס כדי לפנות אותה.

25. עדותה של שירה: שירה היא קצינת ת"ש ביוהל"ן (יועצת הרמטכ"ל לענייני נשים) אשר שירתה בבסיס וטיפלה בשעתו בפניה של ס' לבדיקת הריון במהו"ת. לאחר התמוטטותה של ס' בבסיס, ס' ישנה בביתה שלושה ימים עד שהצבא העמיד לרשותה דירה.

26. עדותה של עדן: עדן היא קצינת אלמ"ב במשטרה שהוזעקה לבסיס באותו היום, ראתה כי ס' בוכה ללא הפסקה ולא מתקשרת. עדן סיפרה כי התרשמה שס' הייתה ב"מצב נפשי לא טוב, היא הייתה ממש מופיעה עם עיניים אדומות מאוד" (עמ' 548 לפרוטוקול), ולאחר שלא הצליחה לדובב אותה עזבה את המקום.

27. עדות אשת המערער (אמה של ס'): בחקירתה במשטרה הביעה אמה של ס' פליאה על כך

שנטען שהמערער שכב עם ס', כי היא התרשמה שהייתה לו מעין דחייה ממנה.

אמה של ס' העידה כי המערער נהג להתבטא באופן גס ולא יפה גם כלפיה, קילל, השפיל, הרבה להכות את הילד א', "ניעור, ברכיות, צ'פחה לפרצוף". כלפי ס' היתה מעט אלימות פיזית אך יותר נפשית ומילולית; המערער גילה יחס קשה כלפי הבת ל', מכות, אך בעיקר קללות ואיומים שישלח אותה לפנימיה. לדבריה, למערער היה יחס טוב לבן הקטן, מ'. עוד סיפרה שכאשר שמעה כי ס' התלוננה על התעללות מינית קיבלה הלם גמור. החל מקיץ 2014 שוחחה עם המערער רבות בטלפון כאשר הלה שהה במעצר, והקליטה את השיחות (ת/15).

28. השיחות בין המערער לאשתו (ת/15): לבית המשפט הוגש תקליטור עם שיחות הטלפון המוקלטות בין המערער העצור לבין אשתו. תימלול השיחות משתרע על פני כ-600 עמודים, וכפי שציין בית משפט קמא, בשיחות יש חזרה מייגעת על דברים שנאמרים שוב ושוב. לענייננו חשובים דברי המערער: "עשיתי דברים אך זה לא היה לשם תאוה ולא לשם סיפוק, עשיתי הודיתי בפעמיים-שלוש מקרים האלה, בשיא טיפשותי, אני מוכן לקבל עלי את זה וכאילו לשלם את העונש. אבל כל המעשים האחרים שהיא (ס' - י"ע) פרטה לא היה ולא נברא" (שם, עמ' 3).

המערער ביקש מאשתו שתאמין לו ולא לילדה, כי לא היה שום אונס, שום מגע מיני, הוא רק התחכך עם הילדה בשנת 1999 ובשנת 2002, וזהו. מעבר לזה לא היה כלום. יצאתי מהמקלחת, שפשפתי את איבר המין שלי ברגל שלה וזהו. לא הייתה שום חדירה (שם, עמ' 5-6).

המערער הפציר באשתו כי תאמר לס' להגיד את האמת, כי הוא אכן צריך לשבת בכלא למשך שנתיים על המעשים בהם הודה, אבל לא 10 שנים. הוא אישר כי התנהג לא יפה, כי קילל, אבל התחנן בפני אשתו שתעזור לו לנקות את שמו. המערער חזר בשיחות על כך שהוא לא אנס את ס', וכי הוא אינו חולה נפש שילך ויאנוס את בתו.

במקום אחר אומר המערער שהוא הודה מתוך טיפשות, וזאת מכיוון שאמרו לו שאלה דברים שהיו לפני 15 שנה והוא ישתחרר, ושם יודה במקצת הדברים הם יעזרו לו לצאת. באותה שיחה הכחיש המערער כי שפשף את איבר מינו בילדה או כי פגע בה מינית. בשיחות אחרות, לעומת זאת, הוא חזר על כך שאולי עשה לילדה ספק מעשה מגונה, אבל האונס לא היה, הוא נגעל מעצמו אפילו מאותו מעשה מגונה, ולכן הוא התעשת ונדר שלא ייגע בה שוב. הוא טען בשיחות כי 90% מהדברים שאמר לחוקר ג'קי לא היו, ומסביר כי המקרה בשנת 1999 למעשה לא היה עם ס' אלא עם חברה שלה בשם ע', שפתחה את מכנסיו, נגעה לו באיבר המין וס' ישבה בצד וראתה את זה. עוד אמר כי בשנת 2002 אותה ע' באה לביתם והתחילה להתמזמז איתו, דבר שס' ראתה גם כן.

לאורך שיחות רבות המערער הכחיש אונס, אך לעיתים הודה במעשים מגונים, במקרים אחרים טען שמסר הודאה כוזבת במעשים מגונים, או טען כי ס' רק ראתה מעשים מיניים בינו לבין ענת.

29. עדותה של הילדה ל': ל' סיפרה כי אביה היה אלים כלפיה, הכה אותה, משך בשערה, הוציא אותה מחוץ לדלת, הרביץ לה עם כפכף או עם מברשת שיער. באחת הפעמים, כשהייתה כבת 13 הכה אותה לעיני כולם וגרר אותה לחדר. היו לה סימנים אדומים כי הידיים שלו היו ידי אבן. היתה גם אלימות מילולית. ל' אישרה כי היא עצמה הייתה ילדה לא קלה, כי הייתה מפונקת ובוכה. אביה היה מקלל: "טיפשה, מפגרת", ואת ס' היה מכנה "אשכנזיה מסריחה" כי עורה בהיר. עם זאת, ציינה כי מעולם לא ראתה את אביה מסתגר בחדר עם ס' או פוגע בה מינית. ל' ציינה כי האלימות הפיזית ירדה והתמתנה במהלך השנים ואף אמרה בכנות כי "הוא בעצם היה אוהב, הוא אוהב את כולנו" (עמ' 955 לפרוקוטול).

עד כאן, תמצית מארג הראיות שעמדו בפני בית משפט קמא.

החלפת הייצוג ושינוי קו ההגנה

30. כתב האישום הוגש כנגד המערער ביום 21.10.2013. ביום 24.2.2014 מסר בא כוחו דאז של המערער (להלן: עו"ד שנקולבסקי) מטעם הסנגוריה הציבורית, תשובה לכתב האישום, וכפר בכל העבירות שיוחסו למערער. ביום 22.6.2014 בפתח ישיבת ההוכחות שבה העידה המתלוננת, הודיע עו"ד שנקולבסקי כי הוא מבקש לתקן את התשובה לכתב האישום ומסר כי המערער חוזר לגרסה שמסר בחקירתו השניה במשטרה, דהיינו כפירה במעשי אינוס אך הודאה במעשים מגונים שנעשו בין השנים 1999-2003, וכן הוא מודה במעשים שיוחסו לו באישום השלישי כלפי ילדיו.

ס' נחקרה בחקירה נגדית על ידי עו"ד שנקולבסקי במהלך שתי ישיבות, ומאחר שהמערער הודה במעשים המגונים והמעשים שיוחסו לו כלפי ילדיו, החקירה התמקדה מטבע הדברים במעשי האינוס בהם כפר המערער.

ביום 23.9.2014 הגיש המערער הודעה באמצעות בא כוחו הנוכחי, בה נמסר כי עו"ד קמר קיבל עליו את ייצוגו של המערער. בהודעתו מיום 2.10.2014 נכתב על ידי עו"ד קמר כי בכוונתו לשנות את תשובת המערער לאישום, ובהודעתו מיום 7.10.2014 הודיע כי המערער כופר בכל המיוחס לו בכתב האישום. בהמשך הודיע עו"ד קמר כי בדעתו להעלות טענות זוטא כלפי הודאות המערער במשטרה, ולאחר מכן הוגש מסמך שפירט את טענות הזוטא. בקשת בא כוחו החדש של המערער להעלות מחדש את ס' לחקירה נגדית, לאחר שנחקרה משך שתי ישיבות רצופות, נדחתה על ידי בית

המשפט.

31. עם חילופי הייצוג בבית משפט קמא, נקט המערער קו הגנה אחר של כפירה מלאה בכל האישומים, ובעדותו בבית המשפט חזר בו לחלוטין מהודאתו במעשים מגונים. בעדותו בבית המשפט, טען המערער כי החוקר ג'קי שכנע אותו מחוץ לחדר החקירות ב"שיחת מסדרון" להודות בעבירות שהתנישנו. לדבריו, לא הבין את התשובה שנתן עו"ד שנקולבסקי בשמו מאחר שבדיונים שבהם העידה ס' הוא לא היה באולם אלא צפה בדיון ב"וידאו קונפרנס". משנשאל מדוע בכל זאת בשיחות הרבות שניהל עם אשתו מבית המעצר הודה בשני מעשים מגונים, השיב כי אשתו משכה אותו בלשון, והוא ידע שאם לא יודה בדבר-מה היא לא תאפשר לו לדבר עם הילדים. בניגוד לדבריו בחקירותיו, טען כי לא התרחשה מעולם סיטואציה בה הוא וס' היו לבדם בבית המשפחה "אפילו שניה אחת". לטענתו, ס' העלילה עליו מסיבות שונות: היא רצתה חתול והוא לא הסכים, היא רצתה כלב והוא לא הסכים, הוא אמר לה שהיא כבר בת 18 ויש לו זכות להוציא אותה מהבית. מכאן מסקנתו שס' הרגישה חנוקה והעלילה עליו.

הכרעת הדין

32. על סמך המארג הראייתי שפורט לעיל, הרשיע בית המשפט המחוזי את המערער. על בסיס הודאתו של המערער בחקירתו השנייה, הרשיע אותו בית המשפט בביצוע עשרה מעשים מגונים (כאמור, ס' עצמה זכרה ארבעה מקרים) וזיכה אותו מעבירת האינוס בגיל 4 לאחר שהמאשימה חזרה בה מאישום זה, משלא הוכחה חדירה באותו מקרה. בית המשפט הרשיע את המערער במעשי האינוס המיוחסים לו על פי "ההסכם" בינו לבין ס' וכן בעבירה של מעשה מגונה ובעבירה של הדחה בחקירה, לאחר שהזהיר את ס' לפני שהלכה ללשכת הרווחה. בהקשר זה ציין בית המשפט כי בחקירה במשטרה הודה המערער כי חשש פן ס' תחשוף את הנושא המיני, בעוד שבבית המשפט טען כי הזהיר אותה מחשש שלשכת הרווחה תיקח לו את הילדים. בנוסף, הורשע המערער בעבירה של התעללות בקטין, תוך שבית המשפט מדגיש כי מעשי האלימות הפיזיים המיוחסים למערער ארעו בעבר הרחוק, אך אלה מחוורים לעומת אלימותו המילולית הבוטה והקשה, כפי שעולה מעדויות בנות המשפחה כי המערער הרבה להשפיל ולבזותן.

33. בית המשפט מצא את עדותה של ס' מהימנה. ס' העידה במשך שתי ישיבות, נחקרה חקירה נגדית נוקבת, והתקשתה להשיב לכל השאלות. בית המשפט התרשם כי ס' היתה:

"כואבת, שקולה, נבונה, מתמצאת, ללא הגזמות. קיים ניתוק רגשי בין עדותה למעשים עליהם סיפרה [...] תשובותיה כנות, לעיתים התקשתה לענות וניכר כי הדבר מכאיב [...]. גרסתה היתה עקבית, חדה

והסבירה כמיטב זכרונה את הסיטואציות המיניות. התגלעו אמנם אי התאמות וסתירות, אך אלה מינוריות [...]. ס' הביעה תחושות ונתנה ביטויים רגשיים המבטאים חוויה אותנטית קשה וטראומטית שגרמה לה גועל, בחילה, אטימות, הינתקות ורצון לשכוח [...]. אלה, ביחד עם תחושות פחד ואשמה, היא הסכימה להקריב את גופה למען שקט בבית לטובת אחיה".

טענות הזוטא שהעלה המערער, לפיה כביכול הובטח לו שישתחרר אם יודה מאחר שהעבירות התיישנו, נדחו על ידי בית המשפט לאחר שמצא כי אלה עומדות בסתירה לאמירות מפורשות של החוקרים בחדר החקירות. בית המשפט הוסיף את התרשמותו כי המערער התמצא היטב במתרחש וכי אין לקבל את הטענה שהוא אדם חלש קוגניטיבית שאינו יודע את אשר לפניו.

בנקודה זו אנו מגיעים לערעור שבפנינו.

הערעור על הכרעת הדין

34. כתב הערעור הארוך והמפורט משתרע על פני 226 עמודים, ומותיר את הקורא שמוט לסת, הן בשל סגנון הדברים והן לאור הנרטיב העובר כחוט השני לאורך כל עמודי הערעור. כבר בפתח הדברים טען בא כוח המערער כי הבולט יותר מכל לעין בהכרעת הדין הוא מוטיב ההתעלמות מהעיקר וההסתמכות על הטפל והשטחי, ובהמשך, קרא לביטול ההלכה לפיה אין ערכאת ערעור נוטה להתערב בממצאי מהימנות.

הטכניקה בבסיס הערעור היא של ציטוט קטעים מהפרוטוקול תוך הוספת "פרשנות" לפני ואחרי הציטוט, ובחינת כל ראיה וראיה, כל עד ועד, תחת ההנחה והאספקלריה כי כל העדים הם שקרנים אינטרסנטיים או תמימים שהולכו שולל על ידי ס'. לדוגמה: השוטר עדי היא חוקרת שהמטרה שלחה "ל"הוד רוממותה" המתלוננת, חוקרת שביצתה את עצמה בהמתנה משפילה עד שהמתלוננת הואילה בטובה "להסתדר", חוקרת אשר המשיכה לבזות את עצמה ואת המדים שלבשה בכך שהתחננה בפני המתלוננת להתלונן ופנתה אליה בכינוי "כפרה", חוקרת שלא בחלה ב"תרגיל מסריח" בשיתוף מתוכם ומניפולטיבי של המתלוננת, ובשיתוף פעולה עם חוקרים שניסו "לנפח" את התיק ככל שאפשר תוך שהם זונחים במזיד ובמתכוון כל אפיק חקירה אחר. ואילו המתלוננת, שהבינה שמצאו אותה מסתגרת בשירותים, עטה על המציאה וטענה ש"התעלפה". העדה טופז היא "כוכבת ראשית", ונוכח מה שנחשף על טיבה, ולאור המסרונים הרבים שהוחלפו בינה לבין המתלוננת, מתברר כי מדובר בשתי תחמניות ש"צוחקות על כל העולם". אשתו של המערער, שעל כתפיה בכה המערער בהתרגשות במהלך חקירתו במשטרה, הפכה במחי קולמוס לאשה תאוות בצע אשר מעוניינת לנשל אותו מרכושו ולכן מוציאה ממנו בהקלטה דברים שלא היו ולא נבראו. מנגד, המערער הוצג לאורכו

ולרוחבו של כתב הערעור כבעל רמה שכלית ירודה שהתקשה להבין את התנהלות הסנגור הקודם. דומה כי המערער סבור שדי בהטחת מילים לאורך מאות עמודים כתחליף לראיות.

ס' עצמה זכתה בכתב הערעור לשלל התייחסויות בנוסח: "המתירנית", "המופקרת", "המניפולטיבית", "קלת הפה", "דמות קלוקלת אשר כבר משחר נערותה לא בחלה בכל מניפולציה כדרך לשרת גחמות ואינטרסים", "מי שבהתנהלותה המינית היתה משוחררת ופתוחה והיתה נוהגת להתמזמז עם בן זוגה אל מול עיני אביה וגם לעיני אחיה הקטנים. תוך שהיא עושה שימוש פסול בהצגת עצמה כנפגעת מין כדרך מניפולטיבית לרכוש סימפטיה, להפיק טובות הנאה ולמנוע הענשתה בידי הצבא על שורה של עבירות משמעת חמורות", "בחורה בגיל כזה כבר יודעת מה להמציא, היא לא צריכה לעבור את החוויה כדי לספר 'מה קרה'".

גם בית משפט קמא זכה לטעום מנחת זרועה של מקלדת בא כוח המערער. כך, נמצאו למדים כי מעייניהם של השופטים קמא היו נתונים בעיקר לחיסכון בזמן חלף הקפדה בזכויות המערער ובהוראות החוק.

35. לא יפלא כי נוכח המארג הראייתי הנכבד שתואר לעיל, הערכאה הדיונית לא מצאה להתייחס לכל תג ותג בשלל הטענות שהכביר המערער. הכרעת הדין מנתחת את מסכת הראיות בבחינת דבר דבור על אופניו, ולמעשה ניתן היה לאמץ אותה על קרבה ועל כרעיה ואידך זיל גמור. לטעמי, המקרה שבפנינו אך מדגים את חסרונה של הוראה בחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], התשמ"ב-1982 (להלן: החסד"פ) בנוסח תקנה 460(ב) לתקנות סדר הדין האזרחי, התשמ"ד-1984 הקובעת כלהלן:

(ב) על אף האמור בתקנת משנה (א)(1) עד (3), בית המשפט שהחליט לדחות ערעור רשאי לכלול בפסק דינו רק את קביעתו בדבר דחיית הערעור, ובלבד שלדעתו מתקיימים כל אלה לגבי ההחלטה שעליה מערערים:

(1) אין מקום לדחות את הממצאים העובדתיים שנקבעו בה;

(2) הממצאים שנקבעו בה תומכים במסקנה המשפטית;

(3) אין לגלות בה טעות שבחוק.

(ההדגשה הוספה - י"ע).

על הרגישות והזהירות בפלילים אין צורך להרחיב בדיבור. עם זאת, ניסיון החיים השיפוטי מלמד

כי קיימת תופעה של ערעורי סרק, שערכאות הערעור נאלצות להקדיש להם זמן שיפוטי יקר לריק, תוך תיאור ארכני של העובדות והטענות בפסק הדין ותוך התייחסות לנימוקי ערעור שעל פניו אין בהם ממש. הוראה בחסד"פ בנוסח תקנה 460(ב) הנ"ל יכולה הייתה לחסוך בזמן שיפוטי יקר, ולדידי, המקרה שבפנינו מתאים לכך.

36. מכל מקום, עד שישכיל המחוקק לחוקק הוראת חוק מעין זו נחזור אל מושכלות ראשונים לגבי תפקידה של ערכאת ערעור:

"כלל הוא כי אל לה לערכאת ערעור להיכנס לפני ולפנים של כל המחלוקת העובדתית והמשפטית ולבחון אותה מבראשית" (ע"פ 6131/01 מדינת ישראל נ' פרבשטיין, פ"ד נו(2) 24, 30 (1991));

"הנה כי כן, בבואנו לבחון ערעור, אין זה מתפקידנו לבוא בנעליה של הערכאה הדיונית, לברר העובדות ולקבוע המסכת העובדתית מתחילה. תפקידנו הוא להעביר הקביעות והמסקנות של הערכאה הדיונית תחת שבט הביקורת השיפוטית ואין אנו בוחנים מבראשית את אשמת המערער או חפותו, בבחינת שמיעת המשפט מחדש. הבחינה הערעורית שמה במוקד את פסק הדין, את אופן קביעת הממצאים והסקת המסקנות בו" (ע"פ 7477/08 גץ נ' מדינת ישראל (14.11.2011)).

כך בערעור פלילי וכך גם בערעור אזרחי (ראו, לדוגמה, ע"א 1242/04 ש. גמליאל חברה לבנין ופיתוח בע"מ נ' ש. ארצי חברה להשקעות בע"מ (11.9.2006); ע"א 916/05 כדר נ' הרישנו (28.11.07)).

על בית המשפט לנמק את פסק דינו אך, כידוע, היקפה של החובה עשוי להשתנות על פי נסיבות כל מקרה: "בית המשפט של ערעור אינו חייב להתייחס לכל טענה וטענה המועלית על ידי הצדדים, והוא רשאי להתמקד באלו הנראות בעיניו משמעותיות" (ע"פ 4115/08 גלעד נ' מדינת ישראל, פסקה 14 (24.1.2011)); "לבית המשפט שיקול דעת בהתייחסות לטענות אשר נראות לו רלוונטיות בנסיבות המקרה" (רע"א 6509/14 זפט נ' יעקב, פסקה 13 וההפניות שם (3.11.2014)); ודי לבית המשפט להתרכז בשאלות שבאמת דרושות להכרעה, על פי משקלן הראוי (רע"א 7786/10 שמלצר נ' ש. גוזלן חברה לעבודות בנין ופיתוח בע"מ (9.1.2011)).

כך גם בענייננו. כפי שהערכאה הדיונית אינה חייבת להיגרר אחר כל טענה המועלית בפניה, קל וחומר כי כערכאת ערעור איננו צריכים להיגרר למשעולים הצדדיים שהמערער ביקש להסיט

אליהם את הדין. אורכו של כתב הערעור אינו מחייב את ערכאת הערעור לכתוב פסק דין ארוך אשר "מתמודד" עם כל טענה, אמירה, סתירה שולית או מדומה, והערה כזו או אחרת לגבי אופיו והתנהגותו של מי מהעדים.

אעמוד אפוא על עיקרי הטענות בערעור. אפתח בשלוש טענות מקדמיות אותן מגולל המערער על פני עשרות עמודים, ואשר לדידו מצדיקות את זיכוי המלא, והן: כתב אישום לקוי מיסודו; כשל בייצוג; מניעת ההגנה לחקור שוב את המתלוננת.

כתב האישום

37. בכתב הערעור, כמו גם בטיעון בפנינו, הביע בא כוח המערער תמיהה הכיצד הסניגור הקודם לא השכיל לעתור על אתר לביטול כתב האישום, באשר אין בו מועדים ופרטים על אודות המעשים המיניים. עם החלפת הייצוג העלה בא כוח המערער טענה זו כטענה מקדמית "מן הצדק" לפי סעיף 149(10) לחסד"פ, אך זו נדחתה על ידי בית המשפט בהחלטתו מיום 26.10.2014.

בטענה זו אין ממש. סעיף 85(4) לחסד"פ מורה כי כתב האישום יכלול "תיאור העובדות המהוות את העבירה, בציון המקום והזמן במידה שאפשר לבררם" (ההדגשה הוספה - י"ע). כך נעשה במקרה דנן. על פי האישום הראשון, במועד בלתי ידוע בעת שהמתלוננת היתה כבת 4, המערער חיכך את איבר מינו באיבר מינה והחדיר איבר מינו לאיבר מינה; ובמהלך השנים 1998-2006, בעת שהמתלוננת היתה בת 4 עד 12 שנים, פגע בה בכ-15 מקרים נוספים: ליטף את המתלוננת, נגע בגופה, הורה לה לגעת באיבר מינו, חיכך את איבר מינו בגופה כשהוא לבוש עד שבא על סיפוקו; עוד נכתב, כי מעשי הנאשם גרמו למתלוננת לפגיעה רגשית ונפשית קשה והיא סבלה בנעוריה מדיכאון, אנורקסיה ואף ניסתה להתאבד מספר פעמים.

באישום השני מתוארת "ההסכמה" אליה הגיעה המתלוננת עם הנאשם, בחודש אוגוסט 2012, ולפיה תקיים עימו יחסי מין ובתמורה ימתן המערער את התנהגותו בבית. נכתב כי במהלך 12 חודשים קיים המערער עם המתלוננת מגעים מיניים בכ-4 מקרים, כאשר במהלך אותה תקופה המתלוננת התגייסה לצה"ל וכי בשלושה מתוך ארבעת המקרים אף החדיר איבר מינו לאיבר מינה. כתב האישום מתאר את המקרה הראשון בסביבות אוגוסט 2012 ומקרה נוסף בסביבות יולי 2013, שבעקבותיו חששה המתלוננת כי נכנסה להריון.

באישום השלישי נכתב כי במהלך עשר השנים שקדמו להגשת כתב האישום, תקף המערער את המתלוננת ושניים מאחיה במספר רב של מקרים, ונהג לצעוק על הילדים, ללעוג להם, להשפיל

ולקלל אותם בקללות שונות שחלקן מפורטות בכתב האישום.

כתב האישום אמנם אינו נוקב בתאריכים מדויקים בהם ארעו הדברים, אך יש בו את הפרטים הנדרשים על פי סעיף 85 לחסד"פ.

38. המערער טען כי לא ייתכן שבחורה שחצתה את גיל 18 לא תזכור במדויק אירוע כה דרמטי כמו אונס ולא תוכל לתאר מה בדיוק קדם למעשה, מה התרחש ומה קרה אחר כך, וכלשונו "האם אפשר להכיל שבחורה שעוברת 'סרט' כזה לא תזכור, עד אחרית ימיה, כל פרט ופרט שבמעשה כה טראומתי?". מוסיף בא כוח המערער ומסביר לקורא כי אמנם "איננו מתיימרים להיות החכמים באדם", אך מדובר בדברים יסודיים ובסיסיים שצפוי היה מהסנגור הקודם להציף. ובהמשך, מפרט את סוג הדברים שניתן היה לצפות כי ס' תזכור, כמו מה קדם להחדרה ומה קרה לאחריה.

דין הטענה להידחות. איני רואה לחזור ולהידרש מבראשית למאפיינים המוכרים והידועים של עבירות מין בכלל ועבירות מין במשפחה בפרט. ריבוי מעשים במסגרת התא המשפחתי לאורך שנים כאשר נפגע העבירה הוא קטין, חשיפתם של המעשים בחלוף זמן, המצב הרגשי ולעיתים ההינתקות של נפגעי עבירות המין בעת המעשים ולאחריהם – כל אלה אינם מאפשרים לעיתים למקם את המעשים בדיוק במישור הזמן והמקום. אשר למעשי האינוס שנעשו בתקופה הסמוכה לכתב האישום, הרי שס' העידה על עצמה כי נקטה דרך של "הינתקות" מהאירוע בעת התרחשותו.

הפסיקה דחתה טענה דומה לזו שהועלתה על ידי המערער:

"הטענה ה'מקדמית' שהמערער העלה בערעור. המערער טוען כי נפל פגם באישום הראשון. לטענתו, ניסוחו הכללי של אישום זה מקשה עליו באיתור האירוע ובהצגת הגנתו.

[...] לצערי, המציאות מלמדת כי עבירות מהסוג שהמערער הורשע בהן – עבירות מין במשפחה – מתאפיינות בכך שאינן מצטמצמות דרך כלל למעשה בודד, כי אם למעשים רבים הנמשכים על פני תקופה ארוכה. בשל כך, לעיתים מן הנמנע – מפאת ריחוק הזמן וטיבם של המעשים, המתרחשים באין רואה – לציין בכתב האישום את פרטי האירועים והתביעה נאלצת לנקוט בלשון כללית. בית משפט זה כבר אמר את דברו בעניין דומה: 'המעשים אשר יוחסו למערער בכתב האישום השתרעו על פני תקופה ארוכה, בלא שניתן היה לייחס מעשה מסוים למועד מסוים מדויק. בנסיבות אלו, תיאור המעשים המיוחסים לו, תוך ציון התקופה בהם בוצעו המעשים, עונה על דרישת סעיף 85(4) לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב] התשמ"ב-1982' (ע"פ 3273/93 פלוני נ' מדינת ישראל [...] (3.10.1994))" (ע"פ 3948/03 פלוני נ' מדינת ישראל, פסקה 9 (13.11.2006)).

סיכומו של דבר, שדין הטענה לבטלות כתב האישום להידחות.

טענת הכשל בייצוג

39. לכל אורך עמודי הערעור הודגש הכשל בייצוג של המערער בשלבים הראשונים של המשפט, טרם התחלף ייצוגו של המערער. בא כוחו הנוכחי של המערער הטיח בעו"ד שנקולבסקי בכתב הערעור שורה של האשמות. כך, נטען בין היתר כי עו"ד שנקולבסקי בכלל לא היה מודע ולא הכיר את הקלטות החקירות ואת התמלילים.

בהכירו את ההלכה לפיה כאשר נטענת טענה של כשל בייצוג יש לקבל את תגובת הסניגור הקודם, פנה בא כוחו הנוכחי של המערער לעו"ד שנקולבסקי וביקש את תגובתו. מהתגובה של עו"ד שנקולבסקי עולה כי לא היו דברים מעולם. עו"ד שנקולבסקי אכן מאשר כי בשיחה שהתקיימה בינו לבין עו"ד קמר, לאחר שהעביר לו את הקלסרים שברשותו, הוא נשאל לגבי התקליטורים והשיב בהיסח הדעת כי הם אינם בידו. אך לטענתו, התקליטורים הוחזקו בנפרד, היו כל הזמן בידיו, ונבדקו על ידו. בפנינו הטיל בא כוחו הנוכחי של המערער ספק בטענה זו, ויותר מרמז כי הדברים אינם נכונים. אולם, אך הגיוני כי אילו התקליטורים לא היו בידו של עו"ד שנקולבסקי לאחר שכבר העביר את חומרי החקירה שברשותו לעו"ד קמר, הוא לא היה מסתכן בהצהרה שהם עדיין ברשותו.

חשוב יותר לענייננו, הוא שעו"ד שנקולבסקי הדגיש בתגובתו כי התשובה לכתב האישום ניתנה על דעתו ובהנחייתו של המערער, וכי אחיו של המערער עמד איתו בקשר לפני ואחרי מתן התשובה לכתב האישום. ולא רק זאת, אלא שעו"ד שנקולבסקי בזהירותו החתים את המערער על מסמך, אשר צורף לתגובתו, שבו המערער מורה על דחיית הסדר הטיעון של עשר שנות מאסר שהוצע לו על ידי התביעה, ובסיפא של המסמך מורה "להודיע לבית המשפט שאני מודה בעבירות של מעשים מגונים באישום הראשון וכן אני מודה באישום השלישי ולא בשום עניין נוסף".

עו"ד שנקולבסקי הסביר בתגובתו כי סירב להעיד כעד מטעם ההגנה, לאחר שהסביר לעו"ד קמר שאם יעלה לדוכן העדים הדבר יגרום נזק למערער. גם התביעה פנתה לעו"ד שנקולבסקי וביקשה שיעיד מטעמה כעד הזמה, והוא דרש ממנה לחזור מבקשתה זו. כפי שציין עו"ד שנקולבסקי, בית המשפט החליט שהוא לא יזמן לעדות, "וטוב שכך".

40. בא כוחו הנוכחי של המערער הלין בפנינו על קו ההגנה שנקט עו"ד שנקולבסקי, ואשר על פיו המערער הודה במעשים מגונים ובהתעללות אך הכחיש את מעשי האונס על פי האישום השני. לשיטתו, עו"ד שנקולבסקי טעה בכך שסיפק הודאה "ללא תמורה", ובכך גם השחיר את דמותו של המערער

בפני בית המשפט, מה שהשפיע מן הסתם על בית המשפט בבואו לדון בעניינו של המערער. לשיטת בא כוחו הנוכחי של המערער, קו ההגנה הרצוי מלכתחילה היה הכחשה מלאה, כפי שאכן נעשה כאשר הייצוג הוחלף.

אומר בקצרה כי הטקטיקה בה בוחרת ההגנה לנקוט היא עניין המסור להגנה, בעוד שתפקידו המרכזי של בית המשפט הוא לחתור לחקר האמת. במקרה דנן, דומה כי קו ההגנה החדש שננקט על ידי המערער - העומד בסתירה לדברים שנאמרו על-ידו בחקירותיו - סיבך אותו בשורה של שקרים אשר פגעו באופן קשה במהימנותו. הדברים משתקפים גם מהכרעת הדין. לדוגמה, טענת הזוטא שנסתרה מתוכה ועל כך אעמוד להלן; הטענה כי המערער לעולם לא שהה עם ס' ביחידות בבית, בעוד שבמסמך אמר שהיו לו "אלף ואחת הזדמנויות" להיות איתה לבד; ההסברים שנתן המערער על מנת להסביר מדוע הודה בחקירה ומדוע הודה בפני אשתו במעשים מגונים. כל אלה שקרים בוטים ואפילו לא מתוחכמים במיוחד, שהמערער נטל על עצמו כתוצאה מקו ההגנה של הכחשה טוטאלית.

רק במקרים חריגים ונדירים בחירה של סניגור קודם בקו הגנה שגוי עשויה להקים טענת כשל בייצוג (ע"פ 4883/11 מרקוביץ נ' מדינת ישראל, פסקה 34 (21.3.2013)). טענת כשל בייצוג תתקבל רק מקום בו ניתן להצביע על עיוות דין של ממש, ועל הטוען להוכיח כי אלמלא הייצוג הכושל הנטען ייתכן כי בית המשפט היה מגיע לתוצאה שונה (ע"פ 2336/16 מזאריב נ' מדינת ישראל, פסקה 23 והאסמכתאות שם (14.12.2017)). בהקשר זה אצטט דברים שכתבתי בפרשה אחרת, שגם במסגרתה הועלתה הטענה של כשל בייצוג על-ידי בא כוחו הנוכחי של המערער כאן:

"הבקשה להגשת ראיות נוספות מבוססת על הנחות היפותטיות לפיהן אילו היה הסניגור הקודם שואל את העדים בחקירה הנגדית שאלה זו או אחרת, מן הסתם היה עולה בידו 'לחשוף' את תיאום או 'זיהום' העדויות של העדים השונים. המדובר בספקולציות ובהשערות גרידא, שאין להן כל ביסוס בחומר שצורף, ובוודאי שאין בהן כדי להצדיק החזרת הדיון לבית משפט קמא 'לדיון בכתב האישום מתחילתו ועד סופו' כפי שנתבקש על ידי המערער. ובכלל, טענות נוסח 'אילו היה העד נשאל על דא ולא על הא', או 'אילו היה נשאל כך ולא אחרת' ניתן להעלות בכל ערעור, הן בתיק אזרחי והן בתיק פלילי, ובוודאי שאין בטענות כגון דא כדי להצביע על 'כשל' בייצוג (ע"פ 8328/05 מיכני נ' מדינת ישראל, פסקה 16 (2.1.2012)).

הנה כי כן, חלק ניכר מכתב הערעור מוקדש לטענה של "כשל בייצוג". מדובר בטענת סרק, ונוכח האמור בתגובתו של עו"ד שנקולבסקי טוב היה משלא הועלתה.

דחיית הבקשה לחקור שוב את המתלוננת

41. המערער הלן ארוכות בערעוורו על כך שבית המשפט לא התיר לבא כוחו הנוכחי לחזור ולחקור את המתלוננת לאחר חילופי הייצוג.

גם טענה זו דינה להידחות.

אקדים ואומר כי ס' עצמה הייתה נכונה להיחקר על אודות ה"מכתב השרוף", אך בית המשפט לא מצא בכך טעם באשר אין חולק כי המכתב נכתב על ידי ס' עצמה. ייתכן שאחד השיקולים שהדריכו את בית המשפט בהחלטתו היה החשש שמא העדתה של ס' לגבי המכתב השרוף, תנוצל לרעה כדי לפתוח מחדש את כל חקירתה הנגדית. ואכן, קשה להלום כי כל אימת שסניגור חדש נכנס לתמונה עם תזה חדשה וקו הגנה חדש, תיאלץ מתלוננת לחוות שוב חקירה נגדית קשה כשלעצמה.

הדברים נכונים במיוחד במקרה דנן, בו גם עדי התביעה נאלצו לעמוד בחקירה נגדית קשה מצד בא כוחו הנוכחי של המערער. כך, מפרוטוקול החקירה של טופז עלול להיווצר הרושם כי אין המדובר בעדה שהגיעה כדי למלא חובה אזרחית – וכפי שהעידה על עצמה היא חששה ופחדה מהמעמד של מסירת עדות בבית המשפט – אלא ב"נאשמת". הוטח בה, לדוגמה, כי כל התכתובות בינה לבין ס' בווטסאפ הן התכתובות מלאכותיות שנועדו לבשל את התלונה של ס' נגד אביה. בית המשפט אף טרח לציין בהכרעת הדין, ולא בכדי, כי החקירה הנגדית שנחקרה העדה הייתה ארוכה "התאפיינה בתוקפנות, חלק ניכר ממנה כלל לא רלוונטי". גם במהלך חקירתה של אירית, העיר בית המשפט לבא כוח המערער כי אירית אינה נאשמת ואין צריך לתקוף אותה בחריפות. החקירה הנגדית הייתה תוקפנית עד כדי כך, שהעדה יצאה בוכיה מהאולם תוך שבית המשפט מעיר לבא כוח המערער כי "ההתנהגות שלך בלתי אפשרית" (שם, עמ' 294-295). גם העדה סוזן הופתעה מסגנון החקירה הנגדית ותהתה אם היא הנאשמת במשפט, ובית המשפט נאלץ בשלב מסוים אף להבהיר כי לא יתיר איום על עדים (שם, עמ' 499, 515). גם לאשת הנאשם הופנו שאלות שניתן היה לפרש כאיום (שם, עמ' 749), ובית המשפט הבהיר שוב כי הוא יגן על העדה (שם, עמ' 853) וכי לא יאפשר השתלחות בעדים ובשופטים (שם, עמ' 881-882).

לערכאה הדיונית אשר מכירה את התיק, את הנפשות הפועלות ואת הדינמיקה של ההליך, יש שיקול דעת רחב בנושאים כגון דא. בהינתן שהמתלוננת נחקרה לאורך שתי ישיבות, בהינתן המארג הראייתי המקיף בתיק זה, שחלקו מבוסס גם על ראיות מזמן אמת, איני סבור כי דחיית בקשתו של המערער להעדה חוזרת של המתלוננת קיפחה אותו או גרמה לפגיעה בהגנתו, וגם טענה זו דינה להידחות.

טענת הזוטא

42. לאחר חילופי הייצוג, המערער טען כי הודאתו במשטרה בחקירתו השניה הוצאה ממנו תוך הטעיה מצד החוקר בשם ג'קי, אשר שכנע אותו להודות בעבירות שהתיישנו. עמודים רבים הוקדשו בכתב הערעור לנושא זה, תוך שבא כוח המערער מציג בהודעת הערעור את החוקר ג'קי כאיש רב מזימות אשר לכד בקוריו את המערער, וגרם גם לאשת המערער ולבת ל' לשנות את עדותן.

בהכרעת הדין דחה בית המשפט את הטענה כי הובטח למערער שאם יודה ישתחרר. זאת, נוכח אמירות מפורשות שנאמרו למערער בחדר החקירות. ואכן, די אם אצטט את דברי החוקר למערער:

"ג'קי: אני אגיד לך גם מה הבעיה. אתה חושב, אז אני כבר אומר לך, אתה חושב שאתה אומר עשר שנים, התיישנות, אין לדברים כאלה התיישנות.

מערער: אני לא מדבר על התיישנות...

ג'קי: הראש שלך זה עובד עשר שנים, יש לזה התיישנות, בזה אין התיישנות.

מערער: אני לא אמרתי.

ג'קי: אני כבר אומר לך כי למה אני? כי אם אתה חושב שלא תספר על הארוע הזה עכשיו, יש התיישנות על ארועים אחרים, אין התיישנות זה לא משנה...

מערער: לא היה אבל, כפרה לא היה" (ת/9 עמ' 19, הדגשה הוספה - י"ע).

כאמור, המערער הודה בחקירתו השניה כי הגיע לפורקן מיני עם ס' "אחת לשלושה-ארבעה חודשים". את הדברים אמר המערער כאשר דקות ספורות לפני כן אמר לו החוקר הללי במפורש "אני לא יכול להבטיח לך טיפול, אני לא יכול להבטיח לך שחרור, אני לא יכול להבטיח לך שום טובה קטנה [...] כי אני לא רוצה לגרום נזק שאתה תספר לי משהו ויקפוץ איזושהי טובה שאני הבטחתי לך. לא, זה לא היה עד עכשיו, זה גם לא יהיה" (ת/9 עמ' 10).

אף לא למותר לציין, כי לאחר שהמערער הודה בתחילת החקירה בשני המעשים המגונים שביצע בס' בשנת 2002, הוא החל לבכות, הביע חרטה עמוקה, התבטא כי "סחב איתו את המעשים האלה והיום זה יצא" (ת/9 עמ' 21). וכאשר הכניסו את אשתו לחדר החקירות, המערער התוודה בפניה "רציתי כבר להוציא את זה מהלב. רציתי להוציא את הטיפשות הזו שיושבת פה עשר שנים, הטיפשות הזאת של הכמה פעמים האלה הטיפשיות האלה, להוציא את זה מהלב, רציתי להוציא את זה וזה יצא היום ממני וזה יצא בשבוע שעבר ממנה. זה יצא" (ת/9 עמ' 17). ולקראת סיום החקירה

המערער בכה, התבטא שהוא רוצה לקבור את עצמו על העוול שגרם לס'. דומה כי המערער עצמו חזה את הנולד, והבין כי יום אחד הסוד יתגלה: "ידעתי באיזה שהוא שלב שזה יצא או לפני שהיא מתגייסת, שזה יהיה או כשהיא תצא עם חבר, היא תספר לו, היא תספר לחברות וזה יצא החוצה [...] זה ברור שהיא נפגעה, פשוט כי אני רוצה שהיא גם תשקם את עצמה, תצא לדרך חדשה. למרות שזה צלקת לכל החיים" (ת/9 עמ' 7-8).

העולה מן המקובץ, כי טענת הזוטא הייתה טענת סרק הנסתרת מהחקירות עצמן.

הטענה כי נמנע מהמערער לתקשר עם הסניגור בישיבות בהן נחקרה ס'

43. המערער הלן על כך שלא נתאפשר לו לשבת ליד הסניגור הקודם כאשר ס' העידה. עמודים רבים בכתב הערעור הוקדשו גם לנקודה זו. ההגנה טענה כי עקב כך לא ניתנה למערער אפשרות לדבר עם הסניגור ולהגיב לתשובה שהוא נותן בשמו, והגדיל בא כוח המערער לטעון כי הודאה שנמסרת כאשר הנאשם אינו נוכח באולם דינה להתבטל.

גם בטענה זו איני רואה ממש. מן המפורסמות הוא כי מתן עדות על ידי נפגעי עבירות מין היא חוויה קשה כשלעצמה. היא קשה עוד יותר נוכח החקירה הנגדית, וקשה שבעתיים כאשר הדברים נאמרים בנוכחות הפוגע. מטעם זה אישר המחוקק לנפגע עבירה למסור את עדותו כאשר הנאשם צופה במתרחש מחדר סמוך.

מכל מקום, בית המשפט המחוזי דחה בהכרעת דינו את טענת המערער כי ניסה לומר לעו"ד שנקולבסקי כי ההודאה בשמו לא הייתה על דעתו. נקבע כי "דברים אלה אינם עומדים במבחן הביקורת ואינם ראויים לאמון". בית המשפט סקר את תגובותיו של המערער במהלך עדותה של המתלוננת והודאת הסניגור בשמו "[...] הנאשם אמנם ישב בחדר נפרד מהאולם אך שמע היטב את דברי הסניגור, לא הרים את ידו ולא אמר דבר. להיפך, הסניגור הדגיש במיוחד ופנה לנאשם ושאל אם הוא שומע אותו [...] הנאשם שמע זאת היטב גם הפעם לא אמר דבר ולא מחה" (פסקה 54 להכרעת הדין). הנה כי כן, לפנינו דוגמה נוספת לשקרים בהם הסתבך הנאשם עקב קו ההגנה החדש בו נקט, במסגרתו חזר בו מהודאתו.

טענות המערער אודות מהימנות ס' ועדי התביעה

44. המערער הביע תמיהה הכיצד בית המשפט לא זקף לחובתה של ס' את התיאורים שלה על אודות האונס בגיל 4, תיאורים שכללו טענה לחדירה שגרמה לס' לדימום מאיבר מינה, וזאת כאשר

המאשימה חזרה בה מהאישום.

אזכיר, כי המערער אישר כי בפעם הראשונה בה פגע בס' הדבר היה בשנת 1999, כשהיתה בת 5, וכי חיכך את איבר מינו באיבר מינה בעודם עירומים עד שהגיע לפורקן (ת/9 עמ' 5). ס' עצמה אישרה בתשובה לשאלות הסניגור הקודם כי יתכן שבעקבות אותה טראומה במהלך השנים בנתה בזכרונה את סיפור המעשה באופן מופרז "יכול להיות שבאמת אתה צודק וחלק ממה שאני אומרת זה מוגזם אבל [...] אני לא יודעת אם זה נבנה תוך כדי, אני אומרת מה שאני זוכרת" (עמ' 125 לפרוטוקול, שורות 10-13).

לטעמי, לא רק שאין לזקוף את הדברים לחובתה של ס', אלא להיפך, באשר הודאתו של אביה במעשה מגונה, הכולל חיכוך של אברי המין, מתיישבת היטב עם הזיכרון העמום והכואב שלה מגיל 4 או 5. הדברים גם מלמדים כי ס' היתה זהירה בדבריה ומקום בו לא הייתה בטוחה בזכרונה לא עמדה בנחרצות על הדברים.

עוד על מהימנותה של ס' ניתן ללמוד מכך שהיא עצמה התקשתה לפרט ולזכור יותר מארבעה מקרים של מעשים מגונים המיוחסים למערער באישום הראשון, בעוד שהמערער הודה בחקירתו כי היה נוהג להגיע לפורקן מיני עימה אחת ל-3-4 חודשים, ובסך הכל בין 10 ל-15 פעמים. מכאן הרשעתו של המערער בעשרה מקרים על ידי בית משפט קמא.

45. המערער תהה "הכיצד יתכן שבכתב האישום נאמר שלושה מקרים של חדירה, בעוד המתלוננת לפתע מעידה על ארבעה מקרים של חדירה?" הכיצד ייתכן כי במכתב ת/5 מספרת המתלוננת כי נעשה בה מעשה מגונה בתחנה המרכזית, אך אינה מזכירה את מעשה האונס?

התזה של המערער היא שלא יתכן שס' נפלה קורבן להתעללות מינית, אלא מדובר בנערה ש"בילתה את עצמה לדעת" במסיבות, בחו"ל, התנהלה "באופן שלא נחטא אם נשתמש במילה 'מופקר'". ככל שירדתי לסוף דעת המערער, הרי שהמתלוננת החלה להפיץ את העובדה שהיא קורבן להתעללות מינית על מנת שמפקדותיה יחושו אמפתיה כלפיה ויסלחו לה על מעלליה. התזה של המערער היא כי המתלוננת ביקשה שהמפקדת אירית תחמול עליה, ואולי אף תיווצר ביניהן קירבה אינטימית. כל נושא החשש מהריון לא היה ולא נברא, והכוונה של המתלוננת היתה לזכות בעוד "חופשות" לצורך ביקור במרפאות כביכול. המתלוננת גם ייעצה לאחרים כיצד לשקר באופן אמין. זאת מסיק המערער מכך שלטענתו ס' הצליחה לקבל הקלות רבות בצבא, כולל הגעה מאוחרת לבסיס ויציאה מוקדמת מידי יום. בהקשר זה המערער הביע את תמיהתו, הכיצד זה שלא רק שס' לא פעלה על מנת להימנע ממצב בו לאביה תהיה הזדמנות לאנוס אותה, אלא אף הגדילה את טווח הזמנים

שיאפשר לו זאת? והכיצד יתכן כי נאנסה, אך במקום להתרחק כמו מאש מאביה, ביקשה שיתלווה אליה כנהג מלווה?

המערער טען גם כי מהעדויות עולה שס' היתה רבה עם אחותה ל', והיו אף מריבות קשות ביניהן, מה שאינו מתיישב עם הטענה שנאלצה למסור את גופה לאביה מתוך חשש שיפגע באחיה.

46. בטיעונים אלה לא מצאתי ממש. התזה כי המתלוננת עמדה בפני סנקציות מצד מפקדיה בצבא, אינה מתיישבת כלל עם דברי אירית בעדותה בבית המשפט. אירית הגדירה את המתלוננת כחיילת טובה ושקטה, חיילת נורמטיבית "בלי בעיות", שקיבלה הקלת ת"ש לגבי שעת הגעתה לבסיס בשל המרחק בין הבסיס לבין ביתה (עמ' 248-249 לפרוטוקול). עוד עולה מהפרוטוקול כי ס' הייתה חיילת שבאה בזמן, עושה את המטלות שלה, חברותית כמו כולם, מאוד מעורה חברתית (שם, עמ' 265), חיילת שעושה את כל התורנויות שלה, שאף פעם לא הוציאה גימלים (שם, עמ' 279). אירית אישרה כי הייתה אפיזודה בה "נזפה" מעט בס' אך אין להסיק מכך דבר, ובסך הכל ס' הייתה חיילת ממושמעת וטובה והן הסתדרו טוב (שם, עמ' 311-312).

גם הקצינה סוזן אישרה שס' הייתה חיילת טובה, ודחתה בתוקף את הצעת הסניגור כי ס' הייתה חיילת בעייתית (שם, עמ' 530). ממילא נשמט כל הבסיס לתזה של ההגנה לפיה כל שעשתה ס' נועד "לחלץ" אותה מסנקציות שהטילו או עמדו להטיל עליה בצבא. לאחר קריאת עדותן של אירית וסוזן, צר לי לומר כי מדובר פשוט בטענת סרק.

47. עוד טען המערער, כי מצפייה בקלטת ההודעה הראשונה שמסרה המתלוננת במשטרה, ניתן להתרשם מ"השטיחות הרגשית של המתלוננת אשר יושבת על הכסא בישיבה מזרחית נונשלנטית ואינה מפסיקה להתעסק עם מכשיר הטלפון שבידה". רק כעבור שעתיים התחילה המתלוננת לספר על אודות המעשים המיניים, ולטענת בא כוח המערער זה לא קרה משום ש"קשה לה אלא כי היא לא יודעת מה להמציא" (טענה שאינה מתיישבת כלל עם התחכום שמייחס המערער למתלוננת, שלשיטתו רקמה את העלילה כבר חודשים ושנים - י"ע).

עוד נטען, כי המתלוננת סיפרה בחקירתה במשטרה על מספר מקרים שבהם עברה הטרדה מינית. המתלוננת השיבה על כך שבגיל 8 או 9 ילד שביקשה ממנו לעשות סיבוב על קורקינט לקח אותה למקלט, אמר לה להרים את החולצה, ליטף אותה ונישק אותה בבטן; בגיל 10 עלתה לאוטובוס ומישהו החל להעביר את היד שלו על הרגל שלה; ובפעם האחרונה בטירונות עצר אותה מ"צ או מישהו שהתחזה לכזה, הוריד אותה לקומה התחתונה בתחנה המרכזית בירושלים, אמר לה להוריד את החולצה של המדים כדי לראות אם יש גופיה מתחת ולאחר שעשתה זאת החל למשש אותה והסתלק.

לטענת המערער לא צריך להיות "החכם באדם" כדי שלא לתמוה הכיצד ס' זוכרת את המקרים האלה, אך דווקא כשמדובר באירועים הקשים שבוצעו על ידי אביה היא אינה זוכרת את הפרטים המדויקים?

הוסיף המערער וטען כי בדומה לנשים אחרות שהעלילו, גם המתלוננת יודעת שבמציאות הנוהגת במחוזותינו איש אינו מטיל דופי ב"נפגעת מין" אלא הכל ממהרים לחבק אותה ולסייע לה בהעברת המסר לפיו "נפגעת מין" היא סוג של "נפגעת שכל" כתוצאה "ממה שעברה" (כל המרכאות במקור - י"ע). לגישתו, אכן לעיתים זה נכון, אך אין לחשוב כך באופן אוטומטי ולהתעלם משורת השכל ומשורת ההיגיון. על פי הגיונו של המערער, אנו עוסקים במי שניהלה אורח חיים שלא יכול היה להתקיים אילו באמת היתה קורבן מתמשך לעבירות מין. הרי, המתלוננת ניהלה אורח חיים נהנתני ומשוחרר, שאינו מתיישב עם מה שמצופה כאשר מדובר בנערה נפגעת עבירות מין, ומצופה "שהדבר האחרון שתעשה בחייה הוא קיום יחסי מין בטח לא עם גברים מזדמנים". לשיטת המערער, מהראיות משתקפת דמות חצופה ואסרטיבית שהכתיבה את רצונותיה וגחמותיה על המערער ועל המשפחה, לא בחלה באף שקר וגייסה כל מניפולציה אפשרית כדי לרכוש אהדה. בהקשר זה הצביע המערער על כך שהמתלוננת סיימה בהצלחה 12 שנות לימוד, העמיקה בקשרים חברתיים ובמסיבות ואף יצאה למפגשים חברתיים ולהופעות, וגם נסעה לחו"ל בנערותה. היא אפילו לא התקשתה להרבות ביחסי מין ואפילו עם בני זוג מזדמנים (פסקה 57 לכתב הערעור). מקדים בא כוח המערער תרופה למכה, ואומר כי אם יטען כי התנהלות זו מאפיינת נפגעות מין, הרי שמדובר בתירוצים שגורים לאלה שחושבים שהם "מבינים מה עובר על נפגעת מין" (מרכאות במקור - י"ע). לגישתו, יש צורך בחוות דעת מומחה בנושאים אלה.

48. צר לי לומר כי חלק נכבד מטיעוניו של המערער, לרבות כיצד אמורה נפגעת עבירת מין להתנהג, מחזיר אותנו במנהרת הזמן ל"שנות השישים", אל "הגברים של שדרות מדיסון" (Mad Men) (השוו ע"א 7426/14 פלונית נ' דניאל, פסקה 88 (14.3.2016) (להלן: עניין פלונית)). קשה להאמין כי בימינו הסניגור מודיע כי יביא הרבה עדים, "אולי ארבעים", שיספרו על אורח חייה של המתלוננת גם במהלך המשפט "עם הבילויים, עם בגדי הים, עם בחורים, עם מסיבות, עם הכל" (עמ' 836 לפרוטוקול). אלא שמאז שנות השישים זרמו מים רבים בקישון, ובתי המשפט השכילו להבין ולהפנים כי כלי עבודה רגילים לא יצלחו למלאכה העדינה והרגישה של נפגעי עבירות מין. הפסיקה כבר דחתה עשרות פעמים טענות דומות לאלה שהעלה המערער, ונזדמן לי לעמוד על "המובלעת הראייתית" המיוחדת שהתפתחה בפסיקה בתחום זה:

"במצב הדברים הרגיל, בית המשפט 'מדקדק' בסתירות ובאי דיוקים בדברי העדים שהופיעו בפניו, וידועה האמירה ש'אלוקים נמצא בפרטים הקטנים'. אך בעבירות מין הגישה היא שונה, בית המשפט לא מצפה מהקורבנות להיות 'מכשיר דיוק אוטומטי' [...]"

אין לצפות כי מי שהיה רך בשנים במועד האירועים הטראומטיים יוכל ליתן תמונה בהירה ומדויקת של האירועים [...] לכך יש להוסיף את המצב הנפשי המיוחד של קורבן העבירה [...] כל אלה יכולים להביא לידי בלבול, אי דיוק, וחוסר עקביות בעדויות נפגעי עבירות מין. לכן, יש ובית המשפט מסתפק בגרעין האמת שבגרסת המתלונן [...] לעיתים בגרעין הקשה בלבד של הגרסה [...] ולעיתים בגרעין הקשה של הגרסה למרות שקרים בוטים של המתלוננת [...]

בית המשפט מודע לכך שהגרסאות הראשונות של קורבנות עבירות מין הן לעיתים לקוניות, חושפות טפח ומסתירות טפחיים [...] הכלל הוא שאין בחשיפה ההדרגתית של הדברים כדי לפגום במהימנות ובאמינות של קורבן העבירה [...]

בתי המשפט הכירו בכך שיש ק"ן טעמים בגינם קורבן העבירה בוחר לכבוש את עדותו, לעיתים למשך שנים רבות. זאת, הן בשל סיבות חיצוניות כמו פחד ולחץ סביבתי, חשש מפני היחשפות לציבור וחשש מפני הקושי הכרוך בהליכי החקירה והמשפט [...] והן בשל סיבות פנימיות כמו תחושות אשמה, קלון, בושה, מבוכה, עלבון, דחייה, רתיעה פנימית ולעיתים, אף אי הבנה של הקורבן כי נעשו בו דברים אסורים [...]

בתי המשפט הכירו בכך שהתנהגותם של נפגעי עבירות מין אינה ניתנת תמיד להימדד באמות מידה רציונאליות למתבונן מן החוץ [...] כך, לדוגמה, בניגוד 'להיגיון' של המתבונן מן הצד, קורבן העבירה עשוי להמשיך לחיות את חייו במחיצת התוקף ולעיתים אף להפגין כלפיו חיבה ולחפש את קרבתו [...] "ע"פ 5582/09 פלוני נ' מדינת ישראל, פסקאות 82-90 (20.10.2010); עניין פלונית, פסקה 9).

49. העובדה שס' הלקתה את עצמה והאשימה את עצמה במעשים ("פה אני כבר מעל גיל 18 הבחירות וההחלטה היא שלי אני לא רוצה להתמקד בזה") היא אחד המאפיינים של נפגעות עבירות מין.

גם העובדה שס' הוטרדה מספר פעמים בחייה, אף היא אינה חריגה לצערנו כלל וכלל, והתקשיתי להבין מדוע יש בכך כדי לפגוע במהימנותה. וכפי שנזדמן לי לומר "בכך אין כל רבותה, באשר ילדה-נערה-אשה יכולה ליפול קורבן להטרדה מינית או לתקיפה מינית מספר פעמים במהלך חייה" (ע"פ 7440/16 פלוני נ' מדינת ישראל, פסקה 11 (6.8.2017)).

בא כוח המערער טען כי מדובר ברף התחתון ביותר של גילוי עריות מאחר שלמעשה היתה זו הצעה ויוזמה של ס' שפיתתה את אביה, שיעשה בה כרצונו ובלבד שלא יפגע באחיה. טענה זו, שאמנם הועלתה במסגרת הטיעון לעונש, מתעלמת מהדינמיקה המיוחדת והמורכבת בתא המשפחתי, והיא "מתכתבת" עם הגישה - שסברנו כי אבד עליה הכלח מזמן - המייחסת אשם לקורבנות עבירות מין.

50. בין טופז לבין ס' התנהלה תכתובת ווטסאפ ארוכה, שבחלקה נסבה על "קטורים" על הנעשה בצבא, ביטויים כמו "שביזות יום שלישי", מה עושים, עצות של טופז בנוסח "הולכים לרופא ואומרים אני צריכה קב"ן", איך לקבל פטור, השמירות בלילה וכיו"ב. מכאן בנתה ההגנה תילי תילים על אודות שתי הבנות "התחמניות", הקושרות ביניהן כיצד להעליל על אביה של ס', וטופז נחקרה על תכתובות אלה באריכות בחקירתה הנגדית. עיינתי בתכתובות אלה, ומצאתי שלא בכדי בית משפט קמא אפילו לא התייחס לתיאוריה חסרת בסיס זו, אשר אך מלמדת על קלישותה של ההגנה.

סיכום ביניים ולפני סיום

51. לפנינו מקרה מכמיר לב, של ילדה-נערה שנפגעה מינית על ידי אביה. זהו אינו המקרה הראשון ולמרבה הצער כנראה גם לא האחרון, והטיעון של הסניגור בפנינו נוסח "לא יעלה על הדעת, ורק אב חולה נפש יאנוס את בתו" אינו עומד במבחן המציאות.

פתחנו ואמרנו כי בהיבט הראייתי, התיק שבפנינו פשוט, מאחר שהוא עשיר בראיות הרבה יותר מהרגיל בתיקים מעין אלה. אסגור מעגל ואחזור ואמנה את שלל הראיות: הודעתה של ס' במשטרה; עדותה של ס' עצמה שנמצאה מהימנה; מצבה הנפשי של ס' לאורך השנים; הודאתו החלקית של המערער במשטרה; הודאותיו החלקיות של המערער בפני אשתו; שקריו הבוטים של המערער בעדותו בבית המשפט נוכח הכחשתו הגורפת; היומן ת/5; המכתב ת/3; המכתב השרוף; הדברים שסיפרה ס' בזמן אמת לטופז; הדברים שסיפרה ס' בזמן אמת ליורם; הדברים שסיפרה ס' בזמן אמת לרון; עדותה של טופז; עדותו של יורם; עדותו של רון; היצירה שכתבה ס' בגיל 13 כפי שסיפרה טופז; תכתובות הווטסאפ מזמן אמת בין ס' לבין טופז; החשש של ס' שנכנסה להריון מאביה והתוודותה עקב כך בפני המפקדת שלה על סודה; תכתובות הווטסאפ מזמן אמת בין ס' לבין המפקדת שלה; האירוע בבסיס שבעקבותיו "התפוצצה" הפרשה; עדותן של סוזן, דליה, שירה ועדן, העדויות על מצבה הנפשי של ס' במהלך אותו אירוע ולאחריו.

52. זהו מארג הראיות הצפוף שהביא להרשעתו של המערער. הערעור אינו מתמודד עם מארג ראיות זה, אלא מוביל את הקורא לנתיבים צדדיים העוסקים יותר בגופם של עדים במקום בתוכן עדותם, וכך גם התנהלה חקירת העדים כפי שעולה מהפרוטוקול. הערעור אינו מתמודד עם השאלה מה המניע בגינו ס' תעליל על אביה עלילה כה מרושעת (האמנם התנגדותו לכך שתגדל חתול או כלב כטענת ההגנה?). הערעור אינו מתמודד עם השאלה האם ייתכן כי ס' תכננה את העלילה שנים מראש, עוד כאשר כתבה בגיל 13 יצירה על התעללות מצד אביה, עוד כאשר סיפרה על הדברים לטופז (התזה של ההגנה היא כי ס' ביקשה תשומת לב וביקשה "להתחיל" עם טופז), עוד כאשר סיפרה על הדברים ליורם ובהמשך לחברה רון. הערעור אינו מתמודד עם העובדה שס' הפצירה בטופז ובאירית שלא לספר את סודה, על אף שהשתיים ניסו לדבר על ליבה שתגיש תלונה במשטרה. הערעור אינו מתמודד

עם השאלה כיצד התזה על אודות הבת "המעלילה" מתיישבת עם העובדה שס' סירבה בתקיפות לחשוף את סודה, לא סיפרה בלשכת הרווחה על האירועים, לא הסכימה תחילה להשיב לחוקרת עדי, גרסה ושרפה מסמכים ומחברות כדי שהדברים לא ייחשפו (ההגנה ראתה בשריפת המכתב דוגמה להשמדת ראיות שיטתית על ידי המתלוננת. אך ראוי, לאחרונה, ע"פ 252/16 פלוני נ' מדינת ישראל, פסקה 9 (21.12.2017), שם שרפה בת שנעשו בה מעשים מיניים על ידי אביה החורג את יומנה האישי שנשרף אך בחלקו, ממש כמו המכתב במקרה דנן). די לקרוא את עדותה של סוזן בבית המשפט כדי להתרשם עד כמה ס' הייתה נחושה שלא לחשוף את הדברים מחשש שתהרוס את המשפחה. אילולא האפיזודה של המסרון וההסתגרות בשירותים, ספק אם הסיפור היה "מתפוצץ" ויוצא לאוויר העולם, לפחות בשלב זה. הערעור אינו מתמודד עם העובדה שס' עצמה טענה כי אינה זוכרת יותר מארבע אפיזודות של מעשים מגונים, על אף שהוצג לה שאביה הודה בכ-15 מקרים, מה שאינו מתיישב עם תזת הבת המעלילה.

טענת הזוטא שהעלה המערער מופרכת מתוך החקירה עצמה, והודאתו של המערער במעשים המגונים חוזרת ומופיעה בשיחותיו המוקלטות עם אשתו. מאלפת תכתובת הווטסאפ בין ס' לבין אמה לאחר התפוצצות הפרשה:

ס': אבא הודה בפנייך?

האם: כן היום

ס': מה הוא אמר..?

האם: שהוא עשה טעות ושהוא מבקש סליחה ושאני לא יעזוב אותו והוא רוצה ללכת לטיפול והוא מתחייב לטיפול אבל אני אמרתי שהוא הביא לחורבן הבית שלנו.

ס': אמא, את יודעת שזאת החלטה שלך... אני לא רוצה להשפיע עלייך לבחור. בסה"כ זה בעלך ואת זאת שצריכה להחליט אם את רוצה להישאר איתו או לא".

ולסיום, אצטט קטע מתכתובת הווטסאפ בין טופז לבין ס' (ת/1), בו טופז מנסה לעודד את ס' לפנות למשטרה, והאחרונה מסרבת מתוך חשש שהדבר יביא לפגיעה במשפחתה:

ט': את הולכת עם זה למשטרה יחד איתי וזו לא שאלה בכלל.

ס': בינתיים אני רוצה לראות מה הוא יעשה[.]. אם אני אהיה בסכנה מבטיחה שאלך[.]. זה.. לא שווה את הסבל שהמשפחה שלי תעבור.

[...] כן אבל זה בלתי אפשרי.

טופז: למה?

ס': לא כשאחים שלי עדיין בגיל הזה הם קטנים[...].

ט': שהם לא ידפקו וזה יהפוך להיות בלתי הפיך

ס': הם צריכים אבא, שלפחות למראית עין הוא נורמלי [...]

טופז: את אמא שלך הם לא יאשימו כי היא במקום של סכנה

ס': תראי, כשהוא הציע לי את הדיל הזה לקח לי המון זמן, וחשבתי בדיוק על מה שאת אומרת לי
עכש[י]ו[.]. אבל אז הבנתי שלא משנה מה אני אעשה

[...]

ס': כשאני אעזוב הם יהיו מספיק גדולים כדי להגן על עצמם [...] הוא לא ירביץ להם [ב]גילאים
האלה[.], אבל עכש[י]ו זה עדיין מוקדם מידי[.]. אני חייבת לסבול עוד קצת בשבילם[.]. רק עוד קצת וזה
יגמר[.]. אני אלך ולא אראה [אותו] יותר[.]. כשהסכמתי להצעה שלו הבנתי שאני צריכה לגרום למינימום
סבל מכל הצדדים[.], אז הסכמתי לנקז הכל לעצמי.

[...]

טופז: תפסיקי לחשוב שאם תסבלי [להם] יהיה טוב[.]. זה אשליה[.]. אדם פסיכופט ישאר פסיכופט[.],
ולא ילד בן 9 לא יכול להגן על עצמו.

ס': יכול להיות שאת צודקת, אבל אני עדיין לא מוכנה שזה יצא החוצה

טופז: אוקי[.], אז [קחי] את הסיכון שאח של יוכה שוב

ס': אני מניחה שלא נסכים לגבי העניין...

[...]

טופז: יש עוד מישהי בתמונה. אבא שלך הוא גבר עם יצרים. זה עלול לפגוע באחותך

[...]

ס': אני יותר דואגת ממה יקרה אם שני ההורים שלי ילכו לכלא והיא תמצא את עצמה מתמודדת לבד,
בגללי"

סיכומו של דבר, שדין הערעור על ההרשעה באישום הראשון והשני הנוגעים לעבירות המין שביצע המערער בביתו - להידחות.

53. הרשעתו של המערער באישום השלישי התבססה על הודאתו במשטרה כי נהג לקלל ולהשפיל את ילדיו על בסיס יום יומי, וכן על עדותה של ס', האם, האח א' והאחות ל'. ביומן האישי ת/5 ס' כתבה על אמה שהיא אשה מוכה ותהתה: "היא רואה אותו מקלל ומרביץ לילדים שלה ושותקת.. איזה מן דבר זה? לי זה לא ברור". כפי שציין בית משפט קמא בהכרעת דינו, היתה אלימות פיזית בעבר הרחוק, אך עיקר הפגיעות נגרמו מהאלימות המילולית, ההשפלות, הקללות והביזוי, באופן כמעט יום יומי. הדברים מבוססים היטב בחומר הראיות. די לקרוא את עדותה של אשת המערער כדי להבין מה הייתה האווירה בבית, לדוגמה בלבד: "היו צ'פחות לפני שזה דבר הכי גרוע גם בעיני. והיו דברים כאלה. שהוא היה כן מרביץ לו ומנער אותו מתנהג אליו [לאח א'] באלימות פיזית" (עמ' 749 לפרוטוקול). כך גם עדותה של האחות ל': "מאז שהייתי קטנה בעצם הייתי מקבלת מכות. זה החינוך שקיבלתי וכך הורגלתי. חשבתי שכך העולם עובד. אבא שלי היה מכה אותי, את א' [...]. הוא היה משתמש במילים סתומה מטומטמת, כלבה, אהבלה, כל המילים האלה (עמ' 953-954 לפרוטוקול); "הוא פשוט תפס אותי מהשיער לפעמים גרר אותי על הרצפה ומוציא אותי לבחוף ואת זה אני יכולה לזכור. [...] גרר אותי בחוף והשאיר אותי בערב בשבת השאיר אותי בחושך, בחושך, השאיר אותי בוכה בחוף" (שם, עמ' 1043).

לא מצאתי בערעור טענות של ממש שיש להידרש אליהן בהקשר לאישום זה.

הערעורים על גזר הדין

54. בגזר הדין הדגיש בית משפט קמא כי המערער פגע בערך המוגן של שמירה על גופם, כבודם ונפשם של קטינים, וכן בערך המוגן של סביבה משפחתית בטוחה. המערער נהג לרדות בילדיו ויצר אווירה של פחד ממש, ניצל את סמכותו ההורית כדי לפגוע בס' מאז שהיתה בת חמש, ובהמשך ניצל את כוחו כדי להגיע ל"הסכם" עימה. הודגש כי מדובר בעבירות שהן "רעות חולות, בזויות ומשפילות [...] מהקשות בספר החוקים". צויין כי בתחילת ההליך המערער נטל אחריות חלקית על מעשיו אך בהמשך חזר בו והפנה את חציו כלפי ס'. לצד זאת, ניתנה הדעת גם לנסיבות חייו של המערער ולנסיבות המשפחתיות, כמו גם לעברו הפלילי הנקי. בהתחשב בנתונים אלה נגזרו על המערער 13 שנות מאסר לריצוי בפועל, שנתיים מאסר על תנאי, ופיצוי למתלוננת בסך 30,000 ₪.

55. המערער ביקש להקל בעונשו, וטען כי יש לייחס למתלוננת מעין "אשם תורם", וזאת בגין ה"אחריות שלה" על כך שהיא "פיתתה" אותו. לצד זאת נטען כי המתלוננת לא נאלצה להסכים לקיום

יחסי מין, ו"עוצמת האיום" היתה נמוכה נוכח החלופה – פגיעה באחיה הקטנים. המערער אף מצא להתייחס לדפוסי ההתנהגות המיניים של המתלוננת, מהם הסיק כי "זו לא בחורה שיחסי מין זה טראומה מאוד בשבילה". לשיטתו, גם המעשים המגונים הם ברף החומרה הנמוך, ומכאן הבקשה להקלה בעונש.

מנגד, נטען בערעור מצד המדינה כי העונש שהושת על המערער אינו הולם את חומרת מעשיו. הודגש כי המעשים המיניים שביצע המערער בבִּתּוֹ, נעשו תוך ניצול מרות וניצול רגש האחריות של המתלוננת כלפי אחיה הקטנים. עוד נטען מטעם המדינה, כי במסגרת גזר הדין לא ניתן משקל ראוי לנזק הנפשי החמור והבלתי הפיך שנגרם למתלוננת. הודגש כי הפגיעה במתלוננת היא טראגית וכואבת, ונוכח מעשיו הנפשעים לא היה מקום ליתן משקל ממשי לנסיבותיו האישיות, ובפרט לא לעובדה שחלק מילדיו סובלים ממוגבלות. לפיכך ביקשה המדינה להחמיר בעונשו של המערער ולהגדיל את סכום הפיצוי שנפסק לטובת המתלוננת.

56. פסק דינו מגולל פרשייה כואבת של התעללות מילולית, פיזית ומינית ממושכת. המערער השחית את רקמת החיים המשפחתית, שאמורה היתה להיות מקום בטוח עבור ילדיו ובסיס איתן להתפתחותם ולהתמודדותם עם אתגרי החיים. אין עסקינן בנפילה חד-פעמית. בפנינו נפרש דפוס התנהגות של המערער, שעשה שימוש בבִּתּוֹ ככלי לסיפוק תאוותיו. נזכיר כי מדובר במעשים מגונים חוזרים ונשנים שבהם המערער כפה עצמו על המתלוננת. בחלק מהמקרים המערער הפשיט אותה והתחכך בה עד שהגיע לסיפוק מיני. מעבר לכך, שלושת המקרים שבהם הורשע המערער באונס בתו, תוך התעלמות מִבְּכִיָּה ומתגובותיה, מחייבים אותנו למצות את הדין ולנקוט יד קשה שתיתן ביטוי לחומרה הגלומה בעבירות ולנסיבות הפרשה. יובהר כי "ההסכם" של המערער עם המתלוננת אינו יכול לשמש בידו כנסיבה מקלה אלא להיפך, באשר הוא מבטא מערכת יחסים מינית מעוותת של אב עם בתו, שראשיתה בהתעללות ואיומים וסופה בכפייה אכזרית. בנסיבות אלה, העונש שנגזר על המערער אף נוטה לקולה ואינו הולם את חומרת העבירות.

57. שיקול נוסף שעלינו להתחשב בו, הוא הנזק שנגרם לס' כתוצאה ממעשיו של המערער. מתסקיר נפגעת עבירה, אנו למדים על מנת חלקה של ס', אשר נאלצת להיאבק יום יום עם החוויות הקשות שעברה. ס' אובחנה כסובלת מפוסט טראומה, והצפי הוא לטיפול ולשיקום מתמשכים. בנוסף, ס' אזרה כוחות והעלתה על הכתב את עמדתה בנוגע לערעור שבפנינו. במכתבה, אשר כתוב בסגנון מתון ושיקולי, מסבירה ס' את השלכותיה של הפגיעה הקשה שספגה מצדו של המערער. ס' הדגישה כי המערער לא הביע חרטה או התנצלות, וביקשה למצות עמו את חומרת הדין.

58. כדי ללמוד על רף הענישה ההולם בכגון דא, נבקש להתחקות אחר מדיניות הענישה המקובלת במקרים דומים, ונסתפק בדוגמאות ספורות. במקרה חמור במיוחד, הושתו על נאשם שהורשע בביצוע

שורה של עבירות מין בבתו החורגת 28 שנות מאסר לריצוי בפועל. 18 שנות מאסר מתוכן נגזרו על אותו נאשם בגין ביצוע מעשים מיניים חמורים במתלוננת "משך שנים לא מעטות מאז מלאו לה 14 שנים והכל על מנת לספק את יצרו. הוא איים עליה כי לא תספר על מעשיו לאיש ואף עשה זאת באמצעות חרב. המערער ניצל את חולשתה של המתלוננת והפך אותה לשפחת מין של ממש. הוא סיפק את יצרו באמצעותה בכל עת שהתחשק לו והכל כרצונה, בניגוד לרצונה. עת מלאו למתלוננת 18 שנים, החליט המערער כי היא הגיעה לגיל המתאים לקיום יחסי מין מלאים עמו. וכך עשה" (ע"פ 1183/15 פלוני נ' מדינת ישראל, פסקה 35 (21.2.2017)). במקרה אחר, הושתו 24 שנות מאסר על נאשם שביצע מאות עבירות מין חמורות בבתו החורגת, בהיותה קטינה; ויצוין כי באותו מקרה הנאשם הודה, הביע חרטה וקרא לבתו לשתף פעולה עם המשטרה (ע"פ 6602/13 פלוני נ' מדינת ישראל (11.5.2015)). במקרה נוסף, נגזרו 22 שנות מאסר על נאשם אשר "ניצל לרעה את כוחו ואת השפעתו על בתו על מנת לספק את צרכיו המיניים, ואף נקט כלפיה באלימות קשה, זאת במשך תקופה ארוכה" (ע"פ 8805/15 פלוני נ' מדינת ישראל (2.4.2017); וראו גם ע"פ 7004/09 פלוני נ' מדינת ישראל (17.7.2012); ע"פ 701/06 פלוני נ' מדינת ישראל (4.7.2007); יוער כי ניתן למצוא מקרים של ענישה מקלה יותר, אך הם אינם מתיישבים עם נסיבותיו של המקרה הנוכחי ולא עם מגמת ההחמרה בעבירות מסוג זה).

59. נתתי דעתי לגילה של ס' במועד ביצוע מעשי האונס, ואיני יכול למצוא בכך שיקול לקולה. סעיף העבירה שבו הורשע המערער, מתייחס לבעילת בת משפחה "שמלאו לה ארבע עשרה שנים וטרם מלאו לה עשרים ואחת שנים", וקובע עונש מאסר מרבי של שש-עשרה שנים (סעיף 351(ב) לחוק העונשין; וראו ע"פ 241/03 פלוני נ' מדינת ישראל, פסקה 12 (28.12.2005)). במקרה שנסיבותיו אינן מגיעות לחומרה הגלומה במקרה דנא, השית בית המשפט 13 שנות מאסר על נאשם שהורשע בארבעה מקרים של בעילה אסורה של בתו הקטינה ומקרה אחד של מעשה מגונה שביצע בה (ע"פ 322/16 פלוני נ' מדינת ישראל (9.10.2016)). כאן המקום להדגיש כי אין באמור כדי לגרוע, כהוא זה, מחומרתם של המעשים המגונים שביצע המערער במתלוננת בהיותה רכה בשנים. גם מעשים אלה, כשלעצמם, מצדיקים ענישה מחמירה של תקופת מאסר ממושכת, ולעיתים גם מעל עשר שנים (ראו ע"פ 3934/12 פלוני נ' מדינת ישראל (18.2.2013); ע"פ 9665/08 פלוני נ' מדינת ישראל (13.4.2010)). על כל אלה יש להוסיף את ההרשעה בעבירה של התעללות בקטין בן משפחה, במסגרת האישום השלישי.

על רקע הנסיבות המתוארות, ובהינתן שמעשיו הנלוזים של המערער הכתיבו את אורח החיים בבית, אינני סבור כי יש משקל רב לנסיבותיו האישיות. גם העובדה שהמערער הוא אב לילדים בעלי מוגבלויות איננה יכולה להיזקף לזכותו, שהרי המערער עשה שימוש ציני בכך כדי להשיג את מבוקשו ולנצל את המתלוננת. על כך יש להוסיף כי בתחילת ההליך המערער נטל אחריות חלקית למעשיו, אך בהמשך שינה את טעמו וניהל את ההליך עד תום. זוהי כמובן זכותו המלאה אך בנסיבות אלה ובהעדר

חרטה, נתקשה לבוא לקראתו ולהקל בעונשו.

אף לא ניתן להתעלם מכך שקו ההגנה של המערער גלש להתקפה חסרת רסן על המתלוננת (וגם על עדי התביעה). חלק נכבד בערעור הוקדש להשחרת פניה, תחת הכותרת "דמותה האמיתית של המתלוננת". לא זו בלבד שהמערער לא לקח אחריות ולא הביע חרטה, מן ההליך שהתקיים בפניו אף ניתן להתרשם כי הוא אינו מתחיל להפנים את חומרת מעשיו או את מעמדם של הערכים המוגנים שבהם פגע. אודה כי התקשיתי למצוא בליבי חמלה כלפי אב שמכנה את בתו בשלל כינויי גנאי ובין היתר, "פרובוקטיבית מאין כמותה מבחינה מינית", ומצהיר בפה מלא שקיום יחסי מין "זה לא טראומה בשבילה".

לקראת סיום ראויים לאזכור דבריו של השופט א' לוי בע"פ 86/05 פלוני נ' מדינת ישראל, במקרה שבו פגע המערער בביתו החורגת:

"מאז היתה המתלוננת ילדה רכה בשנים, הפך אותה המערער לכלי נוח ונגיש לספק בו את תאוותו וסטיותיו. המערער, אשר היה אמור לשמש עבורה תחליף לדמות אב ולהגן עליה מפני הזולת, מעל בתפקידו זה, ובמעשיו קיפח את ילדותה, עשק את נעוריה וחרט בנפשה צלקות מדממות. הכחשתו של המערער את המעשים, אי-נטילת אחריות להם והצגתה של המתלוננת כנפקנית – מעצימים שבעתיים את חומרת התנהגותו והשלכותיה. לפיכך, ואף שהעונש אינו קל, הולם הוא את העבירות בהן הורשע המערער, ואם בכך יהיה כדי להרתיע ולו עבריון אחד, גם אז נאמר דיינו" (פסקה 10 (14.6.2007)).

60. מן הטעמים האמורים, החלטנו לקבל את ערעור המדינה ולהחמיר בעונשו של המערער. מאחר שאין דרכה של ערכאת ערעור למצות את העונש, נעמיד את עונשו של המערער על 15 שנות מאסר לריצוי בפועל, חלף 13 שנים שנפסקו בבית המשפט המחוזי. גם הפיצויים שנפסקו לטובת המתלוננת אינם מגיעים לרף הראוי, ויש להעמיד את הסכום על 75,000 ₪ (השוו לע"פ 9665/08 וע"פ 8805/15 הנ"ל). עונש המאסר על תנאי יעמוד על כנו.

סוף דבר

61. אשר על כן, ערעור המערער נדחה על כל רכיביו. ערעור המדינה מתקבל ועונשו של המערער יועמד על 15 שנות מאסר בפועל וחובת פיצוי למתלוננת בסך 75,000 ₪.

ש ו פ ט

השופט מ' מזוז:

אני מסכים.

ש ו פ ט

השופט ע' ברון:

שוב אנחנו ניצבים בפני פרשה של מעשי מין בזויים ושפלים שבוצעו לאורך שנים על ידי אב בבתו, מעת היותה בת 4 ועד הגיעה לגיל 19, ובהם מעשי אינוס, תוך הותרת צלקות נפשיות עמוקות שספק אם אי פעם יימצא להם מרפא. עדות המתלוננת קשה לקריאה וכך גם העדויות התומכות בה. אך לא פחות מכך, קשים לקריאה נימוקי הערעור המשתרעים על פני 226 עמודים, שעל עיקרם חזר בא כוח המערער בטיעון לפנינו. קשים – לא רק משום שהמערער שב ומתכחש למעשים המיוחסים לו, סיפוק יצריו ומימוש גחמותיו באמצעות בתו, שהוכחו בלא להותיר ספק. הקושי מתבטא גם בהתייחסות אל המתלוננת, מי שהיתה קורבן לתשוקותיו ולסטיותיו של אביה, כאל "נאשמת", כפי שהיטיב להדגיש חברי בציטוטים נבחרים, אחדים מיני רבים, שהוטחו כלפיה בערעור. אני שותפה לעמדת חברי, השופט י' עמית, שאם היתה מקבילה במשפט הפלילי להוראת תקנה 460(ב) לתקנות סדר הדין האזרחי, המקרה שלפנינו היה מתאים ליישמה – קרי, אימוץ הכרעת הדין כמות שהיא, על כרעיה ועל קרביה.

אני מצרפת אפוא את דעתי לפסק דינו של השופט עמית, על נימוקיו, הן לעניין הכרעת הדין הן לעניין גזר הדין.

ש ו פ ט

הוחלט כאמור בפסק דינו של השופט י' עמית.

ניתן היום, י"ד בטבת תשע"ח (1.1.2018).

ש ו פ ט

ש ו פ ט

ש ו פ ט

עמוד 39

